

6.2 SIVISTYSPALVELUT (palvelualue, sitovuustaso)

Sitovuus: valtuusto, brutto

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Antti Jokikokko

Toiminta-ajatus

Sivistyspalvelut tuottaa kunnan kasvatusta, opetus sekä vapaa-ajanpalvelut ja se sisältää seuraavat tulosalueet; *opetuspalvelut, varhaiskasvatustalot, kansalaisopisto, kirjasto, liikuntapalvelut sekä nuorisotilat ja kulttuuripalvelut.*

Sivistyspalvelujen tehtävänä on tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista. Sivistyspalvelut tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuden itsensä kehittämiseen ja virikkeelliseen vapaa-aikaan.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Sivistyspalveluiden toiminnan painopisteet on johdettu kuntastrategiasta. Sivistyspalvelut ovat keskeisessä roolissa kuntastrategian hyvinvoiva arki-tavoitteen toteuttamisessa. Palvelualueen ydintoiminta on sivistyksen edistäminen sekä viihtyisän elinympäristön ja monipuolisten harrastusmahdollisuuksien luominen sekä osallisuuden lisääminen.

Lasten ja nuorten määrä

Syntyvyys on ollut Siilinjärvellä laskeva vuodesta 2014 lähtien (v. 2013 syntyi 269 lasta, v. 2016 syntyi 222 lasta, v. 2021 syntyi 190 lasta). Vuoden 2022 osalta on havaittavissa pientä kasvua syntyvydessä. Elokuun lopun tilaston perusteella vuonna 2022 arvioidaan syntyvän 207 lasta. Syntyvyyden lisäksi lasten määrään vaikuttaa muuttoliike, joka on osittain kompensoinut syntyvyyden laskua. Toistaiseksi lasten määrän vähentyminen on näkynyt ennen kaikkea varhaiskasvatuksessa. Opetuspalveluissa lasten määrän vähentyminen näkyy merkittävässä määrin vasta vuosina 2025–30. Lasten määrän vähentyessä varhaiskasvatuksen asiakaspaikkojen määrää on vähennetty ja tullaan jatkossakin tarkastelemaan palvelutarvetta vastaavasti.

Lasten ja nuorten tuen tarve

Varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa on selkeästi havaittavissa se, että tuen tarpeiden lasten ja nuorten määrä on kasvanut. Kyseessä on valtakunnallinen ilmiö. Varhaiskasvatuksen osalta tähän kehitykseen on vastattu valtakunnallisesti niin, että 1.8.2022 alkaen varhaiskasvatustaloihin on sisällytetty säännös lapsen oikeudesta tehostettuun ja erityiseen tukeen. Siilinjärven kunta on saanut Opetus- ja kulttuuriministeriöltä valtionavustusta tehostetun ja erityisen tuen järjestämiseen varhaiskasvatuksessa vuosina 2022–23. Perusopetuksen osalta vuoden 2023 talousarvioilla vahvistetaan erityisopetuksen ja oppilaan ohjauksen resursseja perusopetuksen kouluissa. Nuorisotyön talousarvio sisältää kuntarahoitusosuuden Wörtti-hankkeeseen, jolla vastataan toisen asteen opiskelijoiden tuen tarpeen lisääntymiseen.

Tilapäistä suojelua hakevat ukrainalaiset

Siilinjärvellä on saapunut merkittävässä määrin tilapäistä suojelua hakevia ukrainalaisia. Osa saapuneista on lapsia ja nuoria. Talousarviossa on varauduttu heidän varhaiskasvatustaloihin sekä perusopetukseen valmistavaan opetukseen. Aikuisten osalta kansalaisopisto tarjoaa heille suomen kielen opetusta maksutta, vaikka opintojen rahoituksesta valtion puolelta ei ole varmuutta. Kunta kannustaa aikuisia hakemaan itselleen kotouttamissuunnitelmaa, johon voidaan sopia hyväksyttäväksi osaksi kansalaisopiston suomen kielen koulutukset. Tällöin koulutuksen järjestämiskuluihin kansalaisopisto voi hakea rahoitusta.

Vapaa-aikapalveluiden keskeiset muutokset

Liikunta- ja hyvinvointineuvonnan kehittämiseksi on nähty selkeä tarve jo useiden vuosien ajan. Liikuntapalveluiden talousarviossa on varauduttu liikunta- ja hyvinvointineuvonnan vahvistamiseen työhön suunnattavalla henkilöresursseilla. Neuvonnan tarjoaminen ja matalankynnyksen liikuntapalveluiden kehittäminen tukevat kuntalaisten hyvinvoivaa arkea.

Nuorisopalveluissa koulu- ja oppilaitosnuorisotyön kehittäminen sekä ehkäisevän päihdetyön ja nuorten osallisuuden vahvistaminen ovat avainasemassa. Nuorisotyön kehittämistä tapahtuu myös Walkers-kohtaava nuorisotyön kolmen kunnan yhteisautohankkeessa, Kuopio-Lapinlahti-Siilinjärvi. Myös nuorten

kauan toivoman skeittihallin saaminen mahdollistaa matalankynnyksen lajiharrastuksen jatkumon myös talvikaudella.

Vapaa-aikapalveluiden osalta korostuu yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Yhteistyössä toteutettavien tapahtumien ja palveluiden ohella säännöllisesti kokoontuvilla järjestö- ja toimijafoorumeilla pyritään mahdollistamaan yhteistyön edelleen kehittyminen. Vapaa-aikapalveluissa kehitetään kuntalaisia osallistavia työmuotoja ja palveluiden saavutettavuutta lisätään mm. sähköisten palveluiden avulla.

Vapaa-aikapalveluiden talousarvio sisältää vuoden 2022 suuruisen määrärahan liikunta-, nuoriso- ja kulttuurijärjestöjen tukemiseen. Avustusten jakamisesta vuodesta 2023 alkaen päättää hyvinvointijaos.

Hyvinvointialueen toiminnan käynnistyminen

Hyvinvointialueen toiminnan käynnistyminen vaikuttaa merkittävästi sivistyspalveluiden toimintaan. Talousarviovuoden aikana tulee huolehtia siitä, että muutoksen jälkeenkin käytössä on saumattomat yhteistyön muodot, joilla tuetaan lapsia ja nuoria.

Sisäilmaongelmien ratkaiseminen

Sisäilmaongelmat ovat yksi keskeinen haaste sivistyspalveluiden palvelualueella. Useat päiväkodit, koulut, kirjasto ja kansalaisopisto toimivat sisäilmaltaan ongelmallisissa tiloissa. Osa päiväkodeista ja kouluista toimii väistötiloissa. Talousarviossa on varauduttu viipaletilan hankkimiseen Suininlahden koulun käyttöön. Talousarviovuoden aikana aloitetaan Siilinkosken päiväkodin, Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun rakennushankkeet.

Keskeiset talouden muutokset

Ulkoisen tulokertymä säilyy sivistyspalveluissa lähes ennallaan. Tuloista merkittävimmin vähenee varhaiskasvatuksen asiakasmaksut ja varhaiskasvatuspalveluiden myyntituotot muille kunnille. Varhaiskasvatuksen myyntituottojen alenemaa kompensoi kuitenkin se, että opetuspalveluiden myyntituottojen arvioidaan kasvavan. Avustuksien (hanketuotot) arvioidaan kasvavan. Erityisesti tämä koskee varhaiskasvatusta, opetuspalveluissa hanketuotot pienentyvät. Hanketulot on budjetoitu myönnettyjen hankkeiden pohjalta. Sivistyspalveluissa on haettu useita uusia hankkeita, joihin ei ole saatu päätöstä ennen talousarvion valmistelua ja näitä haettuja hankkeita ei ole huomioitu talousarviossa.

Sivistyspalveluiden ulkoiset toimintamenot kasvavat 2 089 000 euroa. Henkilöstökulut kasvavat noin 1 508 000 euroa. Henkilöstökuluja kasvattaa palkankorotukset, eläkemaksujen tasausmaksu, varhaiskasvatuksen hankehenkilöstö ja uudet toimet/virat. Henkilöstökuluissa on huomioitu kuraattoreiden siirtyminen hyvinvointialueen työntekijöiksi.

Ulkoiset palveluostot kasvavat noin 822 000 euroa. Merkittävin määrärahalisäys kohdistuu varhaiskasvatuksen palvelusetelikustannuksiin sekä koulukuljetuksiin. Palvelusetelikustannuksiin vaikuttaa lasten määrä yksityisessä varhaiskasvatuksessa, palvelusetelelin indeksikorotukset sekä alenevat asiakasmaksut. Koulukuljetusten kallistuminen johtuu kuljetussopimusten indeksikorotuksista.

Ostot kasvavat noin 152 000 €. Kasvu johtuu lähinnä sähkön hinnan kallistumisesta sekä oppimateriaalihankinnoista (oppivelvollisuuden laajeneminen ja maksuton lukiokoulutus).

Ulkoiset vuokrat vähenevät 387 000 €. Tämä johtuu pääosin siitä, että viipalerakennusten (päiväkotien ja koulujen) jatkovuokrat ovat edullisemmat, kuin ensimmäisen vuokrakauden vuokrat. Talousarvio sisältää 50 000 euron määrärahan Suininlahden koululle tulevan viipalerakennuksen hankintaan 1.8.2023 alkaen. Muutoin viipale-, vuokra- ja leasingkohteiden vuokrat on muodostettu nykyisen rakennuskannan mukaisesti.

Riskien hallinnan ja sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt

Tunnistetut riskit

Sisäilmaongelmat

Palvelualueen useissa toimitiloissa on sisäilmaongelmia. Näistä tiloista toiminta on siirretty pääsääntöisesti muihin tiloihin. Osassa ongelmallisia tiloja toiminta kuitenkin vielä jatkuu. Sisäilmaongelmat aiheuttavat seuraavat riskit:

- Ilmenee uusia sisäilmaongelmia tai entiset pahenevat, jolloin joudutaan hankkimaan uusia väistötiloja tai supistamaan toimintaa.

- Tehtyjen sisäilmakorjauksien onnistuminen.
- Henkilöstön ja asiakkaiden terveydelliset ongelmat, lisääntyvät sairauspoissaolot.

Sisäilmaongelmien aiheuttamaa riskiä voidaan pienentää asianmukaisilla väistötiloilla sekä korjausten asianmukaisella suunnittelulla, joka huomioi korjaamisen turvallisuuden sekä on mahdollisimman kustannustehokas. Talousarviossa on varauduttu hankkimaan Suininlahden koulun käyttöön viipale, jossa on tilat viidelle opetusryhmälle.

Varhaiskasvatuspalvelujen tarve, asiakasmaksujen muutokset ja yksityisten palveluntuottajien tarjonta

Varhaiskasvatuspalvelujen tarpeen muuttuminen ennustettujen lapsimäärien, lainsäädännön tai työllisyystilanteen muuttuessa luo riskin palvelutarpeen kysyntään. Palveluiden tarjontaan vaikuttaa kunnallisen tarjonnan lisäksi yksityisten palveluntuottajien tarjonta. Mahdollisina seurauksina on, että erilaisia varhaiskasvatuksen palveluvaihtoehtoja ei ole riittävästi vastaamaan perheiden palvelutarpeisiin tai syntyy ylikapasiteettiä. Varhaiskasvatuspalveissa valmistaudutaan reagoimaan lapsimäärän muuttumiseen nopeallakin aikataululla.

Hallitus on ns. budjettiriihessä sopinut varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen mahdollisesta alentamisesta. Kunnan talousarviota valmisteltaessa ei ole ollut käytössä tarkempaa tietoa mahdollista asiakasmaksujen muutoksesta. Näin ollen tätä ei ole huomioitu talousarviossa ja tältä osin on riskinä se, että tuottoja ei kerry arvioitua määrää.

Lasten ja nuorten tuen tarpeen lisääntyminen

Erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten määrä on ollut jo pitkään kasvava. Perusopetuksessa jokaisella lapsella on oikeus saada tarvitsemaansa tukea opintoihin. Haasteena on ollut erityisopetuksen resurssien riittävyys. Talousarvio tuo kuitenkin merkittävän resurssilisäyksen perusopetukseen. Resurssilisäyksellä pysytään vastaamaan aikaisempaa paremmin lasten ja nuorten erityisen tuen tarpeisiin.

Talousarviossa on varauduttu nykyisen suuruiseen asiakaspalveluiden ostoon (opetus) muilta koulutuksen järjestäjiltä. Mikäli tarve ostaa opetuspalveluita kasvaa, on vaarana talousarvion ylittyminen.

Talousarviossa on varauduttu laajamittaiseen valmistavan opetuksen antamiseen (ukrainalaiset lapset) vain kevätlukukauden 2023 ajaksi. Mikäli tarve jatkuu syyslukukaudella 2023, talousarviomäärärahat ylittyvät tältä osin.

Pätevän henkilöstön saatavuus

Rekrytointivaikkeudet koskevat ennen kaikkea varhaiskasvatuksen opettajia ja tiettyjä opettajaryhmiä (esim. erityisopettajat). Pula pätevistä henkilöstöstä voi näkyä palveluntuotannon laadun heikkenemisenä. Lisäksi henkilökunnan lyhyisiin poissaoloihin on vaikea saada sijaisia. Tämä voi heijastua yksittäisinä päivinä varhaiskasvatusyksiköiden aukioloaikoihin. Riskinhallinnan näkökulmasta on tärkeä huolehtia siitä, että palkkaus ja työn tekemisen olosuhteet (esim. työympäristön turvallisuus, esimiestyö) ovat alueellisesti kilpailukykyiset.

Sisäisen valvonnan painopisteet ja menettelyt toteutetaan kunnassa voimassa olevien ohjeiden mukaan.

Kuntastrategian 2025 vaikutukset toimintaan ja tavoitteisiin

Sivistyspalveluiden toiminta tukee kuntastrategian vision toteutumista tuottamalla kuntalaisten tarpeita vastaavia palveluita. Kuntastrategian vision mukainen "sykkivin kasvukunta" tarkoittaa sivistyspalveluissa toisaalta sitä, että palvelualue on varautunut asukasmäärän ja siten asiakasmäärän kasvuun. Toisaalta korkeatasoiset sivistyspalvelut toimivat vetovoimatekijänä ja siten edistävät kunnan kasvua. Palvelualueen ydintoiminta on sivistyksen edistäminen sekä viihtyisän elinympäristön ja monipuolisten harrastusmallisuuksien luominen. Tämä tukee vision tavoitetta dynaamisesta sykkivyydestä. Tällä hetkellä haastetta aiheuttavat toimitilaverkon sisäilmaongelmat, joiden korjaaminen on keskeistä talousarviovuoden ja suunnitteluvuosien aikana. Fyysiset tilat ovat yksi osa palvelun laatua.

Sivistyspalveluissa keskeisenä painopisteenä on lasten ja perheiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, mitä toteutetaan palvelualueella toimintasuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden kautta. Tällöin painotetaan ennalta ehkäisyä sekä varhaista riskitekijöiden tunnistamista ja tukea huomioiden eri ikäryhmät ja hyvinvoinnin osa-alueet. Hyvinvoinnin edistämistyötä ohjaa hyvinvointikertomus sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Suunnitelmissa keskeisessä osassa on mm. mielenterveyden edistäminen ja ehkäisevä päihdetyö sekä hyvinvointia edistävien elintapojen tukeminen.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä yhteistyö kunnan muiden toimialojen ja paikallisten järjestöjen kanssa on keskeisessä roolissa. Yhteistyötä tehdään myös hyvinvointialueen tasolla. Siilinjärvelle on perustettu laajasti järjestökenttää ja eri toimijoita yhteen kokoava järjestö- ja toimijafoorumi, joka kokoontuu säännöllisesti. Eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja toimijoiden osallistamista tulee kuitenkin vielä edelleen vahvistaa ja verkostoa laajentaa.

Tavoitteet 2023–2025 ja toimenpiteet 2023

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Vastuutaho
KETTERÄ KEHITTÄJÄ			
1.1 Palveluverkko vastaa kuntalaisten tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Palveluverkon ajantasaisuuden seuranta ja vastaavuus tulevaisuuden tarpeisiin Asiakkaiden arviointikyselyissä keskiarvo vähintään 3, jos käytössä on 4 portainen asteikko. Vastaava taso, mikäli käytössä jokin muu asteikko.	Asiakaskyselyt, palveluverkon kattavuus, ennusteet asiakasmääristä	Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut, kansalaisopisto
1.2 Ajasta ja paikasta riippumattomat palvelut ovat kuntalaisten käytössä	Kehitetään vapaa-aikapalveluiden sähköisiä tilavarauksia, verkkomaksamista, avustusjärjestelmää	Tehdyt uudistukset, hankkeiden määrä	Vapaa-aikapalvelut
1.4 Yhdistysten toimintaedellytysten ja kuntayhteistyön vahvistaminen	Yhteistyön kehittäminen ja olemassa olevan toiminnan arviointi	Järjestö- ja toimijafoorumin toiminta Jaettavat toiminta-avustukset (osallistamisalusta)	Vapaa-aikapalvelut
1.5 Kokeileva organisaatiokulttuuri ja uudet kokeilut	Oppilashuollon ja tuen kehittäminen Lukiokoulutuksen vetovoimaisuus Osallistavan budjetoinnin pilotoinnit Kirjastotoimen palvelutarjonnan kokeilut Kansalaisopiston uudet toimintatavat	Hankkeiden lukumäärä ja vaikuttavuus, toteutetut toimenpiteet ja uudistukset	Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut, kirjasto, kansalaisopisto
HYVINVOIVA ARKI			
2.1			

Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	Tarvetta vastaava liikuntapaikkaverkosto ja lähiliikuntapaikkojen kehittäminen Monipuoliset ja kuntalaisten tarpeita vastaavat kirjastopalvelut Koulunuorisotyön ja oppilaitosyhteistyön kehittäminen	Vapaa-aikapalveluiden käyttöä ja palveluntarjontaa kuvaavat mittarit, Liiteri: virkistys alueiden saavutettavuus	Vapaa-aikapalvelut
2.1 Lasten ja nuorten terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistaminen	Lasten/nuorten kasvaneeseen tuen tarpeeseen vastaaminen Nykyisen oppimiskäsityksen mukaiset oppimisympäristöt kaikissa kouluissa ja varhaiskasvatuksessa	Kouluterveyskysely, oppimistulokset Uudistettujen oppimisympäristöjen lkm	Opetuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut
2.2 Yhteisöllisyyden vahvistaminen ja yksinäisyyden ehkäiseminen (kuntalaiset & kunnan työntekijät) Lasten ja nuorten tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistaminen	Vahvistetaan yhteisöllisyyttä kokonaisvaltaisesti ryhmätasolta kaikkien kuntalaisten tasolle Uusien toimintatapojen pilotointi tunne- ja vuorovaikutustaitojen vahvistamisessa.	Kouluterveyskysely, kuntalaiskyselyt	Opetuspalvelut, vapaa-aikapalvelut
2.3 Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Kaikki yksiköt toimivat sisäilmaltaan turvallisissa toimitiloissa viimeistään vuonna 2027.	Rakentamishankkeiden edistyminen, sisäilmaltaan heikkojen toimitilojen määrä	Opetus- ja varhaiskasvatuspalvelut, kansalaisopisto, kirjasto
2.3 Koulukiusaamiseen puuttumisen tehostaminen ja kiusaamisen ennaltaehkäisy	Uusien menetelmien käyttöönotto ja vakiintuneiden menetelmien vaikuttavuuden seuranta.	Kouluterveyskysely, oma arviointikysely	Opetuspalvelut
2.4 Yksilön ja perheiden voimavarojen tukeminen, hyvinvointia uhkaavien riskitekijöiden	Varmistetaan oppivelvollisuuden täysimääräinen toteutuminen.	Oppivelvollisuuden suorittamisen mittarit Toimintatilastot	Opetuspalvelut Liikuntapalvelut

minimointi ja oikea-aikainen tukeminen	Vahvistetaan liikunta- ja hyvinvointineuvontaa.		
2.4 Ennalta ehkäisevän päihdetyön vahvistaminen	Ehkäisevän päihdetyön näkyvyys, henkilöstön koulutukset, yhteistyö rakenne hyvinvointialueen kanssa	Kouluterveyskysely, päihdeavainindikaattorit	Ehkäisevä päihdetyö yhteistyössä kunnan palvelualueiden kanssa
2.5 Kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspinnat tunnistetaan ja sovitaan tehtävistä	Toimivat käytänteet opiskeluhollossa muuttuneessa toimintaympäristössä.	Yhteistyön toteutuminen, yhteistyö foorumeiden lukumäärä	Opetuspalvelut, varhaiskasvatuspalvelut

Tavoitteiden riskiarviot

Pätevän henkilöstön saatavuus on haaste tietyssä tehtävissä. Mikäli ei saada rekrytoitua kelpoista henkilöstöä, voi tällä olla vaikutusta palvelun laatuun.

Palvelualueen useissa toimitiloissa on sisäilmaongelmia. Näistä tiloista toiminta on siirretty pääsääntöisesti muihin tiloihin. Osassa ongelmallisia tiloja toiminta kuitenkin vielä jatkuu.

Käytössä olevat resurssit vs. palveluntarve ja niiden yhteensovittaminen.

Tuloslaskelma 2023

Sisältää valtuustoon sitovana seuraavat tulosalueet:

Tulosalue	Toimintamenot	Toimintatulot	Toimintakate
Opetuspalvelut	-30 923 686	966 033	-29 957 653
Varhaiskasvatuspalvelut	-19 571 239	1 154 778	-18 416 461
Kansalaisopisto	-1 132 776	192 000	-940 776
Kirjasto	-1 185 817	28 010	-1 157 807
Liikuntapalvelut	-1 746 110	82 900	-1 663 210
Nuoriso- ja kulttuuripalvelut	-1 281 678	131 300	-1 150 378
Sitovuustaso yhteensä	-55 841 306	2 555 021	-53 286 285

Tulot

- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu - 126 000 €
- Asiakaspalveluiden myyminen - 39 000 €
- Avustukset + 142 000 €

Menot

- Henkilöstökulut +1 508 000 €
 - josta palkankorotukset +1 204 000 €
 - josta eläke menojen tasausmaksu + 408 000 €
 - josta uudet vakinaiset tehtävät +130 000 €
 - josta kuraattoreiden siirto hyvinvointialueelle - 345 000 €
- Palveluostot + 822 000 €
 - josta varhaiskasvatuksen asiakasseteli + 540 000 €
 - josta koulukuljetukset + 137 000 €
 - josta asiakaspalvelujen ostot + 60 000 €
- Ostot + 152 000 €
 - josta sähkö + 105 000 €

- o josta oppimateriaalihankinnat..... + 37 000 €
- Vuokrat..... - 387 000 €
 - o josta rakennusten vuokrat..... - 326 000 €
 - o josta laitteiden vuokrat - 58 000 €

Tuloslaskelma

SIVISTYSPALVELUT

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	1 040 777	810 067	810 067	771 051	-5 %	771 051	771 051
Myyntituotot (sis)	42 351	34 000	34 000	46 400	36 %	46 400	46 400
Maksutuotot	1 449 050	1 233 700	1 233 700	1 116 500	-9 %	1 116 500	1 116 500
Tuet ja avustukset	700 695	439 686	439 686	581 720	32 %	581 720	581 720
Vuokratuotot (ulk.)	25 722	31 500	31 500	36 000	14 %	36 000	36 000
Muut toimintatuotot	8 533	3 350	3 350	3 350	0 %	3 350	3 350
Toimintatuotot	3 267 128	2 552 303	2 552 303	2 555 021	0 %	2 555 021	2 555 021
Henkilöstökulut	-27 972 181	-28 095 740	-28 095 740	-29 603 349	5 %	-30 469 858	-31 064 861
Palvelujen ostot	-5 998 622	-5 449 201	-5 449 201	-6 271 641	15 %	-6 315 542	-6 441 853
Sisäiset palvelujen ostot	-5 142 749	-5 182 214	-5 182 214	-6 271 442	21 %	-6 271 442	-6 271 442
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-1 461 829	-1 312 916	-1 312 916	-1 464 529	12 %	-1 474 781	-1 504 276
Avustukset	-1 089 762	-1 146 225	-1 146 225	-1 136 450	-1 %	-1 144 405	-1 167 293
Muut toimintakulut (ulk.)	-4 874 110	-4 719 703	-4 719 703	-4 337 020	-8 %	-4 367 379	-4 454 727
Muut toimintakulut (sis.)	-6 662 244	-6 666 013	-6 666 013	-6 756 875	1 %	-6 756 875	-6 756 875
Toimintakulut	-53 201 497	-52 572 012	-52 572 012	-55 841 306	6 %	-56 800 283	-57 661 327
Toimintakate	-49 934 369	-50 019 709	-50 019 709	-53 286 285	7 %	-54 245 262	-55 106 306
Poistot ja arvonalentumiset	-937 317	-702 388	-702 388	-511 022	-27 %	-567 499	-753 504
Vyörytystulot	442 056	0	0	0	0 %	0	0
Vyörytysmenot	-442 056	0	0	0	0 %	0	0

Opetuspalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Antti Jokikokko

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen keskeisenä tavoitteena on luoda mahdollisuudet hyvään oppimiseen ja itsensä elinikäiseen kehittämiseen. Perusopetus ja lukiokoulutus tarjoavat lapselle ja nuorelle mahdollisuuden suorittaa oppivelvollisuus ja kehittää itseään.

Sisäilmaongelmien ratkaiseminen ja modernit oppimisympäristöt

Koulujen sisäilmaongelmien ratkaiseminen on yksi osa parantaa palvelun laatua ja lisätä kunnan houkuttelevuutta lapsiperheiden asuinpaikkana. Vuoden 2023 aikana käynnistetään Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun rakentamishankkeet. Lisäksi talousarviovuoden aikana hankitaan Suininlahden koululle väistötiloja (viisi luokkaa, kustannus vuodelle 2023 50 000 €). Suininlahden koululla on tutkimuksissa todettu sisäilmaongelmia, joita pahentaa se, että koulussa on liian paljon oppilaita rakennuksen kokoon ja tekniikkaan nähden.

Yksi keino varmistaa hyvän oppimisen edellytykset on muuntuvat oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta. Oppimisympäristöjen kehittämistä tehdään ennen kaikkea siinä yhteydessä, kun suunnitellaan ja otetaan käyttöön uusia tiloja. Lisäksi uusitaan koulujen vanhenevaa kalustoa. Investointiosassa sisältää määrärahan koulujen vanhenevan kaluston uusimiseen sekä Suininlahden koulun viipaleen kalustamiseen. Taloussuunnitelmavuosien aikana aloitetaan Siilinlahden koulun ja Ahmon koulukeskuksen kalustamisen tarkempi suunnittelu.

Kehittämishankkeet

Erilaiset kehittämishankkeet ovat yksi tapa parantaa opetuspalvelun laatua, ja ne tukevat kuntastrategian tavoitetta toiminnan ketterästä kehittämisestä. Vuonna 2023 opetuspalveluissa on käynnissä mm. seuraavat hankkeet:

- Harrastamisen Suomen malli ja koulujen kerhotoiminnan kehittäminen.
- Sitouttava koulu yhteistyön pilottihanke, jota toteutetaan yhteistyössä Iisalmen, Sonkajärven ja Lapinlahden kanssa. Hankkeen keskiössä on ehkäistä koulupudokkuutta.
- Oppimisen tuki ja inklusion kehittämisen hanke, jota toteutetaan yhteistyössä Kuopion, Iisalmen ja Varkauden kanssa.
- Koronaepidemian vaikutusten lieventäminen lukiokoulutuksessa.

Näihin hankkeisiin on saatu valtionavustusta Opetus- ja kulttuuriministeriöltä tai Opetushallituksesta. Kaikki avustukset edellyttävät myös omavastuuta, joka on sisällytetty opetuspalveluiden talousarvioon. Edellä mainittujen hankkeiden lisäksi opetuspalveluissa on haettu uusia hankkeita, joihin ei ole saatu päätöstä ennen talousarviovalmistelua (esim. perusopetus koronaepidemian vaikutusten tasoittaminen, yhteisöllisen oppilashuollon kehittäminen). Lisäksi talousarviovuoden aikana seurataan avautuvia hankehakua ja niihin osallistutaan, mikäli hankkeesta saadaan tukea opetuspalveluiden strategiseen kehittämiseen.

Edellä mainitut ovat euromääräisesti opetuspalveluiden merkittävimmät hankkeet. Näiden lisäksi opetuspalveluissa ja eri kouluilla on käynnissä useita pienempiä hankkeita (esim. koulujen KV-hankkeet).

Oppivelvollisuuden laajeneminen

Hallitusohjelman mukaisesti oppivelvollisuusikä on korotettu 18 ikävuoteen. Uudistus tulee voimaan portaittain. Opetuspalveluiden talousarvio sisältää määrärahan lukiokoulutuksen maksuttomuuteen niiden nuorten osalta, joita uudistus koskee (lukuvuonna 2022–23 lukion 1. ja 2. vuositasen opiskelijat ja lukuvuonna 2023–24 lukion 1. - 3 vuositasojen opiskelijat). Määrärahalisäys vuodesta 2022 on noin 54 000 €.

Ukrainalaisten lasten opetus

Ukrainasta on saapunut merkittävä määrä henkilöitä Siilinjärvelle tilapäisen suojelun hakijoina. Osa näistä on lapsia ja nuoria. Perusopetusikäiset maahanmuuttajataustaiset lapset osallistuvat Suomessa maahanmuuttajien perusopetukseen valmistavaan opetukseen. Syksyllä 2022 Siilinjärvellä on 41 lasta ja nuorta (tilanne 20.9.2022) valmistavassa opetuksessa. Näistä suurin osa on ukrainalaisia lapsia ja nuoria. Ukrainalaisia oppilaita varten opetuspalveluissa on kaksi valmistavan opetuksen ryhmää (tilanne 20.9.2022). Vuoden 2023 talousarvio sisältää määrärahat kahden valmistavan opetuksen ryhmän toteuttamiseen kevätlukukauden 2023 ajan (n. 66 000 €). Kunta saa jokaisesta valmistavan opetuksen

oppilaasta valtionosuutta, jolla katetaan ko. opetuksen kustannukset. Valtionosuus ei kuitenkaan näy opetuspalveluiden toimintatuotoissa, koska se on osa kunnalle tulevaa yleistä valtionosuutta. Lisäksi valtionosuusrahoitus tulee osin jälkijättöisenä.

Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen

Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen 1.1.2023 vaikuttaa opetuspalveluissa ennen kaikkea opiskeluhooltoon, kun osa opiskeluhoollon työntekijöistä siirtyy hyvinvointialueen palvelukseen. Opiskeluhoollon työntekijöistä kuraattorit ovat aikaisemmin kuuluneet opetuspalveluiden työntekijöihin. Kuraattoreiden siirtyessä hyvinvointialueen työntekijöiksi opetuspalveluiden talousarvioon 2023 ei ole ollut tarpeen varata kuraattoreiden palkkarahoja (noin 345 000 €).

Kuraattoreiden lisäksi hyvinvointialueen työntekijöiksi siirtyvät opiskeluhoollon työntekijöistä mm. koulu- ja opiskeluterveydenhuollon työntekijät ja koulupsykologit. Tämä tarkoittaa uuden rajapinnan syntymistä opiskeluhoollon yhteistyöhön. Talousarviovuoden aikana on varmistettava toimivien yhteistyökäytänteiden luominen hyvinvointialueen kanssa opiskeluhoollolla.

Oppilasmäärien ja tuen oppilasmäärien kehitys

Siilinjärven peruskouluissa on lukuvuonna 2022–23 peruskoululaisia 2765 ja 41 perusopetukseen valmistavassa opetuksessa olevaa oppilasta. Yhteensä oppilasmäärä on siis 2806. Edellisenä lukuvuonna oppilaita oli 2754. Lukuvuonna 2023–24 peruskoululaisia on arviolta 2753. Lukiolaisia on lukuvuonna 2022–23 231 opiskelijaa. Edellisenä lukuvuonna opiskelijoita oli 276. Lukion opiskelijamäärä on laskenut voimakkaasti. Talousarviovuoden aikana tulee käynnistää toimenpiteitä lukiokoulutuksen vetovoimaisuuden turvaamiseksi.

Oppilasmäärä on kasvanut ennen kaikkea yläkouluissa ja määrän arvioidaan kasvavan vielä lukuvuonna 2023 – 24. Oppilasmäärän ennusteen mukaan Ahmon yläkoulun perusopetusryhmien lukumäärä tulee lisääntymään yhdellä syksyllä 2023. Alakouluissa perusopetusryhmien määrä säilyy ennallaan. Talousarviossa on huomioitu yhden perusopetusryhmän lisäys syksyllä 2023 Ahmon kouluun. Yläkoulun oppilasmäärien kasvu on tuonut haasteita oppilaan ohjauksen järjestämiseen. Oppilaan ohjauksen tarve on kasvanut, koska lainsäädäntöön on sisällytetty määräys tiettyjen oppilasryhmien tehostetusta henkilökohtaisesta ohjauksesta jatko-opintoihin.

Peruskoululaisten oppimisen tuki jaetaan yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Mikäli tehostettu tuki ei riitä, annetaan erityistä tukea. Tehostettua tukea ja erityistä tukea saaneiden oppilaiden osuus on kasvanut vuosittain. Koko maassa tehostettua tukea sai 13,5 % oppilaista syksyllä 2021. Erityistä tukea sai 9,4 % kaikista Suomen perusopetuksen oppilaista vastaavana ajankohtana. Siilinjärvellä tehostettua ja erityistä tukea saa useampi oppilas kuin maassa keskimäärin. Siilinjärvellä saa syksyllä 2022 tehostettua tukea 14,4 % (2021 13,9 % 2020 13,6 %, 2019 13,0 %, 2018 12,3 %, 2017 11,8 %) ja erityistä tukea 10,4 % oppilaista (2021 10,0 % 2020 9,4 %, 2019 ja 2018 9,1 %, 2017 8,4 %). Tukea saavien oppilaiden määrän kasvaminen on tuonut haasteita resurssien näkökulmasta, kun erityisopetuksen resurssia ei ole ollut mahdollista lisätä tuen tarpeisten oppilaiden määrän lisääntyessä. Talousarvio 2023 sisältää määrärahan (n. 73 000 €) kahden uuden erityisopettaja-koulunkäynnin ohjaaja työparin palkkaamiseen 1.8.2023 alkaen, mikä lisää merkittävästi erityisopetuksen resursseja. Lisäksi talousarviossa on varauduttu (n. 26 000 €) yhden uuden opinto-ohjaaja-erityisopettajan palkkaamiseen 1.8.2023 alkaen.

Muut keskeiset talouden muutokset

Opetuspalveluissa toimintatuottojen arvioidaan vähentyvän noin 144 000 €. Tuottojen vähentyminen johtuu hanketulojen pienenemistä. IP-maksuja ja kotikuntakorvauksia on arvioitu saatavan hivenen vuotta 2022 enemmän. Hanketulot on arvioitu myönnettyjen hankepäätösten perusteella. Opetuspalvelut ovat hakeneet uusia hankkeita, joihin päätös saadaan loppuvuodesta 2022 tai alkuvuonna 2023. On oletettavaa, että osa hakemuksista johtaa myönteiseen hankepäätökseen. Toisaalta hankkeet aiheuttavat aina myös menoja, joten uusilla hankkeilla ei ole vaikutusta nettotulokseen.

Opetuspalveluiden talousarvion henkilöstökulut ovat 17,33 milj. € (2021 16,64 milj.€). Henkilöstökuluissa on huomioitu mm. nykyinen palvelurakenne, palkankorotukset, eläkekulujen uusi tasausmaksu, edellä selostetut uudet tehtävät, tuntikehyksen lisäys (uusi perusopetusryhmä) sekä kuraattoreiden siirtyminen hyvinvointialueen työntekijöiksi.

Ulkoisten palveluiden ostoon varattu määräraha kasvaa noin 184 000 €. Merkittävin kasvu kohdistuu koulukuljetuksiin (n. 149 000 €) sekä opetuspalveluiden ostoon muilta koulutuksen järjestäjiltä (24 000 €).

Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavaroihin varattu määräraha kasvaa noin 98 000 €. Merkittävin kasvu kohdistuu sähkön hankintaan (62 000 €) sekä oppimateriaalin hankintaan (34 000 €, oppivelvollisuuden laajenemisen myötä tuleva maksuton lukiokoulutus). Lisäksi oppikirjahankinnoissa on varauduttu kustannustason nousuun.

Vuokriin varattu määräraha pienenee noin 266 000 eurolla. Tämä johtuu ensisijaisesti siitä, että koulujen käytössä olevien viipaleiden jatkovuokrasopimukset ovat aikaisempaa edullisemmat. Rakennusten vuokrat sisältävät 50 000 euron varauksen Suininlahden koulun uusille viipaletiloille. Muutoin talousarvion rakennusten vuokrat on laadittu olemassa olevien viipale-, vuokra- ja leasing-tilojen pohjalta.

Oppilasmäärät vuosittain

Vuosi	Vuosiluokat 1–6	Vuosiluokat 7–9	Joista erityis- opetusoppilaita*	Lukio
2010	1820	925	246	306
2015	1800	935	243	273
2016	1843	951	235	268
2017	1871	902	232	313
2018	1885	888	251	312
2019	1886	869	252	321
2020	1861	897	259	307
2021	1830	924	276	276
2022	1832	933	288	231
2025	1743	879	260	255
2030	1525	821	230	250

* erityisen tuen oppilaat

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	300	297	300	300
Vanhuuseläketapahtumat	8	5	5	5
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	8	5	5	5

Hyvinvointialueelle siirtyy seitsemän kuraattoria. Talousarvio sisältää määrärahan kolmen uuden opettajan ja kahden ohjaajan palkkaamiseen 1.8.2023 alkaen. Opetuspalveluissa on useita määräaikaista koulunkäynnin ohjaajia, joiden palkkamäärärahat on varattu talousarvioon koko vuodeksi. Talousarviovuoden aikana tulee tarkastella määräaikaisuuden perusteet ja tarvittaessa vakinaistaa ohjaajia.

Tavoitteet 2023–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
Oikein mitoitettu ja alueellisesti kattava kouluverkko, joka vastaa laadullisesti kuntalaisten tarpeita	Palveluverkkoselvityksen koulukohtaisten oppilasennusteiden päivittäminen Koulukohtaisten oppilasmäärien muutosten hallinta	Kaikilla opetusryhmillä on asianmukaiset opetustilat nyt ja tulevaisuudessa Kaikki opetustilat ovat käytössä	Tarkistaminen tehty Kouluverkko ja koulujen tilat vastaavat oppilasennusteita Opetuksen saavutettavuus on vähintään samaa tasoa

<i>Tavoitteet 2022–2025</i>	<i>Toimenpiteet 2023</i>	<i>Mittari</i>	<i>Tavoitetaso</i>
	Arviointikyselyn toteuttaminen	Itä-Suomen aluehallintoviraston selvitys perusopetuksen saavutettavuudesta Arviointikysely	kuin Pohjois-Savossa keskimäärin Arviointikyselyn tulokset vähintään 3 (4 portainen asteikko)
Toiminnan kehittäminen ja kokeileva organisaatiokulttuuri	Sitouttava kouluyhteisöhankkeen toteuttaminen Erityisopetuksen kehittäminen osana inklusiivinen erityisopetus hanketta Lukion vetovoimaisuutta vahvistavat toimenpiteet	Hankkeiden vaikuttavuus ja luodut uudet toimintamallit Toteutuneet toimenpiteet	Hankkeissa syntyy toimintatapoja, jotka jäävät pysyviksi toimintamuodoiksi Toimivat erityisen tuen rakenteet Lukion opiskelijahankinta tehostuu
Erityisopetuksen lisäresurssin hyödyntäminen mahdollisimman vaikuttavasti	Lisäresurssin vaikuttava kohdentaminen	Erityisen tuen toteutuminen oppilaalla, oppimistulokset	Jokaisen oppilaan tarvitsema tuki on järjestetty tarkoituksenmukaisesti
Sisäilmahankkeiden toteuttaminen ja oppimisympäristöjen kehittäminen	Ahmon koulukeskuksen ja Siilinlahden koulun rakentamisen aloitus, Suininlahden koulun viipale ja sen kalustaminen	Hankkeiden eteneminen, uudistettujen oppimisympäristöjen lkm	Uudistamisessa edetään valtuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti
Oppilaiden tunne- ja vuorovaikutustaitojen, yhteisöllisyyden ja turvallisuuden vahvistaminen (ml. koulukiusaamisen ehkäisy ja siihen puuttuminen)	Hyvän mielen taitomerkin pilotointi osassa kouluja Uusien menetelmien käyttöönotto ja vakiintuneiden menetelmien vaikuttavuuden seuranta	Pilotoinnin kokemukset Kouluterveyskysely	Taitomerkin käyttö lisääntyy Koulukiusaamiseen puuttuminen on tehokasta ja kiusaamisen yleisyys vähenee
Oppivelvollisuuden toteutuminen osana ennaltaehkäisevää työtä	Koulupudokkuuden ehkäisy, varmistetaan, että kaikki suorittavat oppivelvollisuuden	Ilman perusopetuksen päättötodistusta jäävien oppilaiden määrä Koulupaikkamääräysten antaminen	Kaikki oppilaat suorittavat perusopetuksen Koulupaikkamääräykseen ei tarvitse antaa
Opiskeluhuollon toimivuus muuttuneessa toimintaympäristössä	Luodaan hyvinvointialueen kanssa toimivat käytänteet opiskeluhuollossa	Toteutuneet toimintarakenteet	Opiskeluhooltoon ei muodostu toimintaa haittaavia rajapintoja

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Valtuuston hyväksymät tavoitteet					
Opettajien lukumäärä	215	215	217	217	217
Kustannukset euroa / oppilas					
- peruskoulu	7 202	7 388*	7 684*	7 684*	7 684*
- lukio	5 881	6 287*	6 849*	6 849*	6 849*
Täydennyskoulutuspäivät / henkilö	0,5	4	4	4	4
Sairauspoissaolopäivät / henkilö	10	-	9	9	9
Opetustunnit peruskoulussa	178 370	178 391	178 064	178 064	178 064
Opetustunnit lukiossa	13 263	12 107	10 812	10 812	10 812
Peruskoulun päättäneet	281	304	291	291	291
Lukion päättäneet	75	93	79	79	79
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Oppilaita peruskoulussa,	2754	2 757	2 744	2 744	2 744
joista vieraskuntalaisia	65	56	47	47	47
Opiskelijoita lukiossa,	276	276	230	230	230
joista vieraskuntalaisia	71	70	55	55	55
Kuljetusoppilaat	663	664	694	694	694
Peruskoulun tuntikehys / oppilas	1,75	1,75	1,72	1,72	1,72
Lukion tuntikehys/opiskelija	1,59	1,59	1,7	1,7	1,7

* Ei sisällä sisäisiä eriä.

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

Avustukset (hanketulot) - 157 000 €

Menot

- Henkilöstökulut + 697 000 €
 - josta palkankorotus + 755 000 €
 - josta eläkekulujen tasausmaksu + 282 000 €
 - josta kuraattorien siirto hyvinvointialueelle - 345 000 €
 - josta hanketyöntekijät - 91 000 €
 - josta lukion tuntikehysvähennys - 90 000 €
 - josta uudet työntekijät 1.8. (3 kpl opettaja, 2 kpl ohjaaja) + 99 000 €
 - yksi perusopetusryhmä lisää/tuntikehyslisäys +21 000 €
 - josta 2 valmistavan opetuksen luokkaa 1.6. asti + 66 000 €
- Palvelujen osto + 184 000 €
 - josta koulukuljetukset +149 000 €
- Sähkö + 62 000 €
- Oppikirjat (sis. e-kirjat) + 35 000 €
- Vuokrat - 266 000 €

Tuloslaskelma

Opetuspalvelut

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	904 105	698 197	698 197	705 991	1 %	705 991	705 991
Maksutuotot	98 450	92 000	92 000	97 000	5 %	97 000	97 000
Tuet ja avustukset	483 587	319 686	319 686	163 042	-49 %	163 042	163 042
Muut toimintatuotot	425	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	1 486 567	1 109 883	1 109 883	966 033	-13 %	966 033	966 033
Henkilöstökulut	-16 314 908	-16 637 455	-16 637 455	-17 334 879	4 %	-17 845 421	-18 195 994
Palvelujen ostot	-1 678 191	-1 684 795	-1 684 795	-1 892 777	12 %	-1 906 026	-1 944 147
Sisäiset palvelujen ostot	-2 898 962	-2 933 725	-2 933 725	-3 450 690	18 %	-3 450 690	-3 450 690
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-727 621	-772 145	-772 145	-870 094	13 %	-876 185	-893 708
Avustukset	-177 961	-216 975	-216 975	-180 100	-17 %	-181 361	-184 988
Muut toimintakulut (ulk.)	-3 070 534	-3 026 233	-3 026 233	-2 767 039	-9 %	-2 786 408	-2 842 136
Muut toimintakulut (sis.)	-4 261 076	-4 261 016	-4 261 016	-4 428 107	4 %	-4 428 107	-4 428 107
Toimintakulut	-29 129 253	-29 532 344	-29 532 344	-30 923 686	5 %	-31 474 198	-31 939 771
Toimintakate	-27 642 686	-28 422 461	-28 422 461	-29 957 653	5 %	-30 508 165	-30 973 738
Poistot ja arvonalentumiset	-498 606	-297 999	-297 999	-155 266	-48 %	-114 452	-204 237
Vyörytystulot	442 056	0	0	0	0 %	0	0
Vyörytysmenot	-442 056	0	0	0	0 %	0	0

Varhaiskasvatuspalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuhenkilö: varhaiskasvatusjohtaja Sinikka Hyvärinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Varhaiskasvatuksen asiakasmäärä laskee hieman edelleen, koska kouluun lähtevän esiopetusikäluokan tilalle tulee aina pienempi syntyneiden ikäluokka. Varhaiskasvatuksen kysyntää on kuitenkin edelleen vaikea ennustaa luotettavasti, koska työllisyys, opiskelijat ja erityisesti lapsiperheiden muuttoliike tuovat siihen vaihtelua. Lisäksi asiakasmaksujen pieneneminen vaikuttaa siihen, että perheet käyttävät varhaiskasvatuspalveluja entistä enemmän.

Elokuussa 2022 varhaiskasvatuslain päivityksessä määriteltiin lapsen kolmitasoinen tuki esi – ja perusopetusta mukaillen. Lasten yleisen tuen tukipalveluista, tehostetusta ja erityisestä tuesta tehdään hallinnollinen päätös. Tuen lainmukainen toteuttaminen voi tarkoittaa myös vuodelle 2023 lisähenkilöstöä tai määräaikaista ryhmäkoon pienennystä niissä lapsiryhmissä, joissa on esim. useita tuen tarpeen lapsia. Siilinjärven kunnan varhaiskasvatus sai Opetus- ja Kulttuuriministeriön hankerahaa tuen toteuttamiseen 420 000 € vuosille 2022 – 2023. Hanke on nimetty VakaTuki- hankkeeksi Hankerahalla on mm. palkattu resurssiopettajia, toimintaterapeutti, lisähenkilöstöä (avustajia) ja varhaiskasvatuksen sosionomi ennaltaehkäisevään työhön.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulot on arvioitu hieman laskevan, koska lasten määrä vähenee ja jo päätetyt asiakasmaksulain muutokset vaikuttavat pienentävästi maksutuloihin. Talousarviossa ei ole huomioitu muutoksia, joista ei ole tehty valtion tasolla päätöksiä talousarviovalmisteluun mennessä.

Kunnallisten päiväkotien määrä säilyy vuonna 2023 entisellään, mutta niissä olevien ryhmien määrää tarkastellaan keväällä ja ryhmiä yhdistellään, mikäli kysyntä näyttää vajaalta. Mahdollisesti lakkautuvien ryhmien henkilökunta siirtyy avoimeksi tuleviin tehtäviin (eläköityminen ja tällä hetkellä määräaikaaisesti täytetyt tehtävät). Myös varhaiskasvatuspaikkojen myynti naapurikunnille on mahdollista, mikäli paikkoja on tyhjillään. Siilinkosken uuden päiväkodin rakentaminen alkaa ja sinne siirtyvät sen valmistuttua Leppäkaarten päiväkodin päätalo ja viipale.

Omassa kodissa työskentelevien perhepäivähoitajien määrä säilyy vuonna 2023 ennallaan. Uusia perhepäivähoitajia rekrytoidaan, mikäli sellaisia on saatavilla ja mikäli perhepäivähoitopaikoille on kysyntää. Perhepäivähoitopaikkojen kysyntä on säilynyt aika vakaana vuosien varrella, kaikille hoitajille on saatu täydet lapsiryhmät koko ajan.

Yksityiset päiväkodit jatkavat entisillä toimipisteillä. Palvelusetelikuluihin vaikuttaa asiakasmaksulain 1.8.2022 tulleet muutokset, koska huoltajien maksama omavastuu/asiaksmaksu on pienempi ja kunnan maksama seteli on siinä tapauksessa suurempi.

Yksityistä perhepäivähoitoa tuetaan lakisääteisellä yksityisen hoidon tuella ja harkinnanvaraisella kuntalisällä tai palvelusetelillä. Kunnassa työskentelee kolme yksityistä perhepäivähoitajaa yksityisen hoidon tuella ja kolme perhepäivähoitajaa palvelusetelillä. Lisäksi kunnassa on kaksi yksityistä ryhmäperhepäiväkotia palvelusetelillä.

Yksityisen varhaiskasvatuksen hoitopäivän hinta on 56€/hoitopäivä ja kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 59,75€/hoitopäivä. Kunnallisen varhaiskasvatuksen laskelmasta on jätetty pois ympärivuorokautinen varhaiskasvatus, koska yksityinen palvelutuotanto ei tarjoa vuoroa.

Varhaiskasvatuksen asiakkaiden ja henkilöstön käytössä oleva ohjelmisto uudistetaan kokonaan vuoden 2023 aikana. Tavoitteena on entistä helpommat ja asiakas- sekä henkilöstöystävällisemmät käyttöliittymät.

Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on painotusalueena 2023–2024 toiminnan arviointi ja digitaaliset palvelut sekä dokumentointi. Varhaiskasvatussuunnitelmissa painotetaan lisäksi leikkiä, pedagogiikkaa, laaja-alaista osaamista sekä toiminnan säännöllistä arviointia.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	242	237	238	237	234
Vanhuuseläketapahtumat	6	4	5	4	2
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	3	2	4	1	2

Tavoitteet 2023–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
Päiväkoti – ja perhepäivähoitopaikkojen saatavuus vastaa lapsiperheiden tarpeita laadullisesti, alueellisesti ja määrällisesti	Varhaiskasvatuksen palveluverkkoselvityksen päivittäminen Asiakaskyselyjen toteuttaminen Yksityisen ja kunnallisen palvelutuotannon suhdelukujen vertailu, niin että molempia on tarjolla riittävästi	Varhaiskasvatuspaikkoja on riittävästi eri alueilla Asiakaskyselyt Yksityinen / kunnallinen %	Asiakaskyselyissä saatavuuteen ja toimintamuotoihin liittyvien vastausten keskiarvo vähintään 3 Yksityinen 28 % ja kunnallinen 72 %
Varhaiskasvatuspalvelujen sähköinen asiointi toimii kaikilla tasoilla (asiakkaat, henkilöstö)	Ohjelmistopäivitys tulossa vuonna 2023	Digitaalisia asiakaspalveluja käyttävien perheiden määrä % asiakkaista Hankkeiden määrä	100 % asiakkaista käyttää sähköisiä palveluja
Varhaiskasvatuksen tuen mallien kehittäminen	VakaTuki hankkeessa mallinnettujen uusien toimintamallien jalkauttaminen kentälle Tuen prosessit saadaan toimiviksi Perheiden voimavarojen tukeminen	Hankkeen vaikuttavuuden arviointi (opinnäytetyönä) Varhaiskasvatuksen tuen päätösten määrä Varhaiskasvatuksen sosionomin perheasiakkuudet/vuosi	Hankkeessa syntyneet toimintamallit jäävät pysyviksi Jokainen lapsi on saanut tarvitsemansa tuen Perheitä tuetaan ennaltaehkäisevästi
Sisäilmahankkeiden toteutuminen ja oppimisympäristöjen kehittäminen	Siilinkosken päiväkodin rakentamisen aloittaminen	Hankkeen eteneminen, uudistettujen oppimisympäristöjen lkm	Uudistamisessa edetään valtuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti
Lasten tunne – ja vuorovaikutustaitojen vahvistuminen	Henkilöstön kouluttautuminen ko. aiheeseen	Koulutuksien määrä / vuosi	Henkilöstön osaaminen vahvistuu ja tietoa jaetaan koko varhaiskasvatukseen

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
1–6-vuotiaiden määrä	1441	1327	1300	1280	1250
Lapsia % varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa	83	85	85	85	85
Lapsia kunnallisissa päiväkodeissa	873	900	850	820	800
Lapsia kunnallisessa perhepäivähoidossa	56	52	45	37	37
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	332	300	330	320	320
Lapsia esiopetuksessa (sis. päiväk. lapsimäärään)	311	265	250	250	220
Lapsia vuorohoidossa (sis. päiväk. lapsimäärään)	47	45	40	40	30
Lapsia avoimessa päiväkodissa keskimäärin/päivä	10	20	20	20	20
Päiväkotien täyttöaste % (keskiarvo vuodelta)	93	95	94	95	95

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Avustukset (hanketulot)..... - 278 678 €
- Maksutuotot vähenevät asiakasmaksujen pienenemisen myötä + 126 000 €

Menot

- Henkilöstökulut..... + 629 000 €
 - josta palkat (sis. hanketyöntekijät)..... + 478 600 €
 - josta eläkekulut + 138 100 €
- Palvelujen ostot (palvelusetelikulut)..... + 555 000 €
- Vuokrat..... - 121 730 €

Tuloslaskelma

Varhaiskasvatuspalvelut

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	95 590	80 760	80 760	32 100	-60 %	32 100	32 100
Maksutuotot	1 195 908	970 000	970 000	844 000	-13 %	844 000	844 000
Tuet ja avustukset	33 388	0	0	278 678	0 %	278 678	278 678
Muut toimintatuotot	1 500	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	1 326 385	1 050 760	1 050 760	1 154 778	10 %	1 154 778	1 154 778
Henkilöstökulut	-9 525 029	-9 244 594	-9 244 594	-9 873 657	7 %	-10 161 834	-10 359 715
Palvelujen ostot	-3 351 344	-3 178 600	-3 178 600	-3 734 200	17 %	-3 760 339	-3 835 546
Sisäiset palvelujen ostot	-1 962 033	-1 991 858	-1 991 858	-2 386 708	20 %	-2 386 708	-2 386 708
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-199 957	-205 290	-205 290	-220 260	7 %	-221 802	-226 238
Avustukset	-841 823	-851 000	-851 000	-878 000	3 %	-884 146	-901 829
Muut toimintakulut (ulk.)	-1 311 825	-1 307 230	-1 307 230	-1 182 300	-10 %	-1 190 576	-1 214 388
Muut toimintakulut (sis.)	-1 380 584	-1 380 584	-1 380 584	-1 296 114	-6 %	-1 296 114	-1 296 114
Toimintakulut	-18 572 595	-18 159 156	-18 159 156	-19 571 239	8 %	-19 901 519	-20 220 537
Toimintakate	-17 246 209	-17 108 396	-17 108 396	-18 416 461	8 %	-18 746 741	-19 065 759
Poistot ja arvonalentumiset	-103 168	-61 311	-61 311	-31 443	-49 %	-73 013	-113 333

Kansalaisopisto

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: rehtori Anita Heino

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kansalaisopistot ovat Suomessa suurin vapaata sivistystyötä tekevä oppilaitosmuoto. Kansalaisopistotoiminta edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja kestäväen elämäntavan muutoksen aikaansaamista yhteiskunnassa. Osaamisen lisäksi kansalaisopistojen kurssit tuottavat ihmisten elämään kestäviä merkityksiä muun muassa kulttuurista, yhdessäolosta, liikunnasta ja luonnosta. Tällä on tutkitusti elämänlaatua parantava vaikutus myös ekososiaalisen sivistyksen näkökulmasta. Kansalaisopisto on yksi kunnan vetovoimaa lisäävistä vapaa-aikapalveluiden toteuttajista.

Tutkimustulosten mukaan kansalaisopisto tuottaa opiskelijalle opittujen asioiden lisäksi myös laajempia hyötyjä, kuten luovuutta, hyvinvointia, itseluottamusta, uutta arkeen tai työhön liittyvää osaamista ja ystävyyssuhteita. Kansalaisopistoihin suunnatut koulutusinvestoinnit palautuvat rahassakin mitattuina kuntaan moninkertaisina takaisin.

Kansalaisopisto haluaa edistää myös kansallisen ikäohjelman tavoitteita määrätietoisesti, koska kunta tarvitsee vireitä kansalaisia iästä riippumatta. Epävakaan maailmantilanteen aikana on tärkeää huolehtia eri-ikäisten kansalaisten mielenterveydestä, yhteisöllisyyden edistämisestä ja yksinäisyyden ehkäisemisestä. Kansalaisopistoissa järjestettävät liikunnan, kotitalouden ja taide- ja kulttuurialan kurssit tuovat yhteen kaikenikäisiä ihmisiä ja motivoivat heitä huolehtimaan terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Siilinjärven kunnan toiminta-ajatuksena on toimia ketteränä kehittäjänä kuntalaisille tarjottavissa palveluissa, turvata hyvinvoivaa arkea ja edistää elinvoimaista ympäristöä. Kansalaisopiston kurssitarjonnalla voidaan tukea kunnan strategisia päämääriä ajankohtaisella, hyvinvointia edistävällä ja saavutettavalla kurssitarjonnalla kaikenikäisille kuntalaisille.

Hankkeissa mukana olemalla kansalaisopisto kehittää sekä opettajien ammattitaitoa että uusia toimintatapoja, jotta kurssitarjonta olisi entistä laadukkaampaa. Vuosina 2019-2022 muodostettu kuuden kansalaisopiston konsortio jatkaa yhteistyötä hakemalla EU-ohjelmakaudelle 2023-2027 yhdessä akkreditointia ja rahoitusta henkilöstön Erasmus-liikkuvuuksia varten. Hankkeen tavoitteina on tukea opistojen henkilöstön osaamisen kehittämistä, eurooppalaista verkostoitumista, kulttuuriperinnön vaalimista ja vakiinnuttaa konsortiolle yhteinen hankehallintomalli.

Kansalaisopisto kehittää talousarviovuosina seuraavia osa-alueita

- Uudenlaisten kurssituotteiden kehittäminen ja mukana hyvinvoinnin tukemisessa
- Yhteistyöhön eri kunnassa toimivien tahojen kanssa halutaan löytää uusia tapoja
- Kansalaisopiston näkyvyys Siilinjärvellä kaipaa edelleen uudistamista, jotta kysyntä ja tarjonta kohtaisivat paremmin toisensa
- Digitaalisuuden laajentaminen markkinoinnissa ja verkkomaksamisessa
- Verkko-opetuksen laajentaminen
- Ukrainalaisten kotoutumiseen osallistuminen
- Sisäilmaongelmaisten tilojen sijaan uusien tilojen löytäminen
- Taajamaan tulevan kuntalaisten olohuoneen suunnitteluun osallistuminen

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	14	14	14	14	14

Tavoitteet 2023–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
Sekä alueellisesti että sisällöllisesti eri-ikäluokat	1. Kansalaisopiston toimintaa	1. Taajaman ulkopuolella olevien	1. Määrä pysyy ennallaan.

huomioon ottava ja kysyntään vastaava kurssitarjonta	<p>järjestetään koko kunnan alueella</p> <p>2. Kaikkia ikäluokkia kiinnostava kurssitarjonta</p> <p>3. Kurssitoiveiden kysyminen ja toteuttaminen</p>	<p>opetuspisteiden määrä</p> <p>2. Alle 20-vuotiaiden, työikäisten ja yli 60-vuotiaiden määrät pysyvät tasaisina.</p> <p>3. Toivekurssien määrä</p>	<p>2. Alle 20-vuotiaiden, työikäisten ja yli 60-vuotiaiden määrät pysyvät tasaisina.</p> <p>3. Tarjotaan vuosittain 10 toivekursssia</p>
Sekä opiskelijoiden että henkilöstön hyvinvointia tukevat toimintatavat	<p>1. Hyvinvointikurssien järjestäminen</p> <p>2. Henkilöstön täydennyskoulutus</p> <p>3. Henkilöstön yhteisöllisyyden kehittäminen</p>	<p>1. Kurssien määrä</p> <p>2. Erasmus-liikkuvuudet</p> <p>3. Tuntiopettajien palkitseminen</p>	<p>1. Määrä vähintään kolme</p> <p>2. Vähintään 4 liikkuvuutta v. 2023</p> <p>3. Vähintään yksi tapa</p>
Yhteistyö	<p>1. Järjestöyhteistyön kehittäminen</p> <p>2. Opistojen välinen yhteistyö</p>	<p>1. Uudet toimintatavat</p> <p>2. Kuuden pohjoissavolaisen opiston konsortion kv-toiminnan kehittäminen vuosina 2023-2027</p>	<p>1. Vähintään yksi uusi toimintatapa</p> <p>2. Kv-toimintamalli valmis viimeistään v. 2026</p>
Digitaalisuus	<p>1. Verkkomaksaminen</p> <p>2. Verkkokurssit</p> <p>3. Sähköisen markkinoinnin lisääminen</p>	<p>1. Kurssimaksujen verkkomaksamista laajennetaan</p> <p>2. Verkkokurssien määrää lisätään vuodesta 2022</p> <p>3. Facebook ja Instagram -markkinoinnin määrä ja tavoitettavuus</p>	<p>1. Verkkomaksujen määrä suurempi kuin v. 2022</p> <p>2. Verkkokurssien määrä suurempi kuin v. 2022</p> <p>3. Some-mainosten ja niillä tavoitettujen henkilöiden määrä suurempi kuin v. 2022</p>

Informatiiviset tunnusluvut

Lautakunnan hyväksymät tavoitteet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Opiskelijoiden osuus toimialueen asukkaista (%)	9,8	11	11	11	11
Yli 60-vuotiaiden osuus opiskelijoista (%)	28	30	29	29	29
Alle 20-vuotiaiden osuus opiskelijoista (%)	29	28	29	29	29
Opiskelijapalautteen keskiarvo (1-5)	4,2	4,5	4,5	4,5	4,5
Brutto-opiskelijamäärä	3 751	4 400	4 000	4 000	4 000
Netto-opiskelijamäärä	2 084	2 400	2 400	2 400	2 400
Henkilöstön täydennyskoulutuspäivien määrä	19	30	30	30	30
Kurssimäärä	356	350	350	350	350
Opetustuntimäärä	8 222	8 400	8 400	8 400	8 400
- josta normaaliopetuksen tunnit	6 369	6 840	6 840	6 840	6 840
- josta taiteen perusopetuksen tunnit	1 455	1 500	1 500	1 500	1 500
- josta myyntipalvelun tunnit	398	60	60	60	60
Toimipaikkojen määrä	30	28	28	28	28

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Kurssimaksutulot lisääntyvät opiskelijamäärän noustessa 5 000 €
- Kurssimateriaalien myyntituotot kasvavat ja hankeavustukset lisääntyvät 4 900 €

Menot

- Palkkakulut kasvavat palkankorotusten ja tasausmaksun takia 31 400 €
- Palvelujen ostot nousevat matkakulujen ja vuokrien nousun takia 3 700 €
- Muut toimintakulut kasvavat kurssimateriaalien ja sähkö hinnan nousun takia... 3 300 €

Tuloslaskelma

Kansalaisopisto

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk.)	35 799	26 200	26 200	29 100	11 %	29 100	29 100
Myyntituotot (sis.)	32	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	135 437	146 000	146 000	151 000	3 %	151 000	151 000
Tuet ja avustukset	23 764	9 500	9 500	11 500	21 %	11 500	11 500
Muut toimintatuotot	471	400	400	400	0 %	400	400
Toimintatuotot	195 503	182 100	182 100	192 000	5 %	192 000	192 000
Henkilöstökulut	-595 852	-620 625	-620 625	-652 010	5 %	-670 341	-682 929
Palvelujen ostot	-48 938	-54 270	-54 270	-57 930	7 %	-58 336	-59 502
Sisäiset palvelujen ostot	-73 777	-47 871	-47 871	-104 891	119 %	-104 891	-104 891
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-32 933	-34 925	-34 925	-37 155	6 %	-37 415	-38 163
Avustukset	-694	-750	-750	-750	0 %	-755	-770
Muut toimintakulut (ulk.)	-96 872	-93 830	-93 830	-97 110	3 %	-97 790	-99 746
Muut toimintakulut (sis.)	-198 653	-202 483	-202 483	-182 930	-10 %	-182 930	-182 930
Toimintakulut	-1 047 719	-1 054 754	-1 054 754	-1 132 776	7 %	-1 152 458	-1 168 931
Toimintakate	-852 216	-872 654	-872 654	-940 776	8 %	-960 458	-976 931
Poistot ja arvonalentumiset	-16 154	0	0	0	0 %	0	0

Kirjastopalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: kirjastotoimenjohtaja Jarkko Nevalainen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärven kunnan kirjastotoimeen kuuluu pääkirjasto, Vuorelan sivukirjasto sekä kirjastoauto Pikku-Marja. Kirjasto tarjoaa palveluita kaiken ikäisille. Kaikkien asiakasryhmien osalta asiakaslähtöisyys, asiakkaiden osallistaminen palveluiden kehittämiseen ja panostus hyvään asiakaspalveluun nähdään tärkeänä. Kirjastotoimi seuraa ja arvioi toimintaansa tilastoinnin, asiakaskyselyjen ja saamansa asiakaspalautteen avulla.

Vuorelan sivukirjasto toimii omatoimikirjastona arkaamuisin ja -iltaisain sekä viikonloppuisin. Kahden ensimmäisen toimintavuoden aikana omatoimisopimuksia on solmittu vilkkaasti. Jatkossa on tärkeää kehittää Vuorelan kirjaston toimivuutta ja juurruttaa omatoimikirjaston käyttöä edelleen.

Pääkirjastolla on onnistuneesti lisätty asiakkaiden omatoimisuutta ja automaation käyttöä. Henkilöstön resursseja on pystytty asiakaspalvelun lisäksi suuntaamaan tehokkaammin muuhun kirjastoammatilliseen työhön. Omatoimisuutta ja kirjastoautomaattien käyttöä pyritään edelleen tehostamaan ja kehittämään mm. kirjastoautomaattien uusien ominaisuuksien käyttöönotolla.

Yhteiskunnan digitalisoituminen näkyy kirjastopalveluissa ja kirjastotyön muuttumisessa. Palvelutarjontaa on laajennettu sähköisiin kirjoihin, elokuvaan ja lehtiin. Verkkokirjasto mahdollistaa lainojen uusimisen, aineistohaun ja varausten tekemisen sähköisesti ympäri vuorokauden. Jatkossa verkkokirjastossa otetaan käyttöön mahdollisuus maksaa kertyneet maksut sähköisesti verkkomaksuna. Kirjaston palveluja on jatkossa saatavilla laajenevissa määrin myös Siilinjärvi-sovelluksen kautta. Digitaalisen aineiston tunnettavuutta ja digitaalisten palvelujen käyttöä pyritään edelleen edistämään ja lisäämään markkinoinnin ja uusien toimintojen käyttöönotolla. Muitakin kirjaston palveluja esimerkkinä kirjavinkkaukset ja kirjastonkäytönopetus pyritään järjestämään verkon välityksellä. Tulevien vuosien suuria uudistuksia kansallisella kirjastokentällä on valtakunnallisen e-kirjaston käynnistyminen vuonna 2024. Liittymisvalmistelut yhteiseen e-kirjastoon aloitetaan vuonna 2023.

Avoimen lähdekoodin Koha-kirjastojärjestelmän kehittäminen jatkuu ja kirjastotoimen henkilöstö on mukana kehittämistyössä. Koha tarjoaa yhteistyömahdollisuuksia muiden Koha-kirjastojen kanssa ja antaa henkilökunnalle mahdollisuuden jatkuvaan ammattitaidon ja oman osaamisen kehittämiseen. Finna-yhteistyö jatkuu ja kirjaston henkilöstöä on mukana kehittämistyössä. Koha-järjestelmän tavoin Finna tarjoaa valtakunnallisia yhteistyömahdollisuuksia tarjoten samalla mahdollisuuden monipuolisen ammattitaidon ja osaamisen kehittämiseen.

Kirjaston toimintaympäristön muuttuessa kirjastopalveluiden jatkuva kehittäminen ja uudistaminen koetaan tärkeäksi. Uusia palvelumuotoja pyritään kokeilemaan koko asiakaskunta huomioon ottaen. Uusia kokeiluja pyritään mahdollistamaan hankerahoituksella ja tavoitteena on käynnistää vuosittain uusia hankkeita. Samalla toimiviksi palvelumuodoiksi osoittautuneita kokeiluita pyritään jatkamaan hankkeiden jälkeen resurssien mukaan.

Eri asiakasryhmille suunnattuja tapahtumia järjestetään niin kirjastolla kuin osallistumalla kirjaston ulkopuolella toteutettaviin tapahtumiin. Kirjaston omien tapahtumien lisäksi yhteistyökumppaneita kannustetaan järjestämään tapahtumia kirjaston tiloissa joko yksin tai yhdessä muiden toimijoiden sekä kirjastotoimen kanssa.

Lasten ja nuorten lukemisharrastuksen tukeminen on ollut toiminnan painopisteenä jo pidempään. Kirjaston henkilökunta järjestää mm. kirjavinkkausta, kirjastonkäytönopetusta, kirjastosuunnistusta ja satutunteja. Koulut ja päiväkodit ovat tärkeä yhteistyökumppani, kun lasten ja nuorten lukemisharrastusta ja lukutaidon kehitystä halutaan tukea. Tässä yhteistyössä kirjastoautolla on erittäin tärkeä rooli.

Kirjasto tarjoaa verkkoyhteyksillä varustettuja asiakaskoneita ja langattoman verkon maksuttomasti asiakkaiden käyttöön. Kirjastotilojen käyttö opiskeluun ja työntekoon on lisääntynyt. Kirjasto nähdään yhä enemmän kuntalaisten kohtaamispaikkana ja toimintoja kehitetään tämä huomioiden.

Pääkirjastossa toimii taidenäyttelytila Artsi, jossa on kuukausittain vaihtuvia näyttelyitä.

Henkilöstö

Siilinjärven kirjastossa työskentelee yhteensä 14 henkilöä. Pääkirjastossa työskentelee kirjaston hallinto mukaan lukien 11 henkilöä, kirjastoautossa työskentelee kaksi henkilöä ja Vuorelan kirjastossa yksi henkilö. Suhteessa palveluaikoihin henkilökunnan määrän voidaan arvioida olevan minimitasolla. Minimitasolla toimiminen ilmenee varsinkin sairaus- ja vuosilomien yhteydessä. Tällöin joudutaan järjestelemään työtehtäviä uusiksi ja henkilökunnalta vaaditaan varsin paljon joustamista ja tämä saattaa näkyä myös kirjaston palvelun laadussa. Mahdollista onkin, että kirjastotoimen palveluaikoja joudutaan jatkossa tarkastelemaan kriittisesti.

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	14,25	14	14	14	14
Vanhuuseläketapahtumat	2	0	0	0	0
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	1	0	0	0	0

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
Monipuoliset ja ajanmukaiset kirjastopalvelut	Vuorelan ja pääkirjaston omatoimiasioinnin kehittäminen ja edistäminen sekä uusien toimintojen käyttöönotto.	Omatoimiasioinnin käyttäjämäärä Vuorelassa, käyttökokemukset, asiakaspalaute.	Toimivat omatoimiasioinnin palvelut Vuorelassa. Lisääntynyt omatoimiasiointi pääkirjastossa, joustava ja tarpeita vastaava asiakaspalvelu.
Digitaalisten palveluiden kehittäminen	Kansallisen e-kirjaston käyttöönoton valmistelu.	Valmistelun eteneminen.	Yhteistyön aloitus vuonna 2024.
	Uusien verkkopalveluiden käyttöönotto.	Käyttökokemukset, asiakaspalaute.	Lisääntynyt verkkopalveluiden käyttö.
Kirjaston palvelumuotojen kokeilu ja kehittäminen	Hankerahoituksella käynnistetään ja kehitetään kirjaston palveluja.	Käynnistetyt hankkeet.	Hankkeita on käynnissä vuosittain, hankkeissa hyväksi havaittuja palvelumuotoja on otettu käyttöön.
Henkilökunnan osaamiseen tukeminen	Henkilökunta on mukana sekä Finna-tiedonhakupalvelun että Koha-kirjastojärjestelmän kansallisessa kehittämisessä, henkilökunta osallistuu kirjastoalan koulutuksiin alueellisesti ja valtakunnallisesti.	Henkilökunnan osaamisen kehittyminen, koulutusmäärät.	Ammatillisen osaamisen jatkuva kehittyminen, verkostoituminen ja tiedonjako muiden kirjastokentän toimijoiden kanssa.

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaislainaus / vuosi	357 050	380 000	380 000	380 000	380 000
Kirjastokäynnit / vuosi	151 282	220 000	210 000	210 000	210 000
Kirjastoaineistoa / asukas	6,71	7	7	7	7
Lainat / asukas	16,8	18	17	17	17
Verkkopalvelun käyttökerrat	104 021	130 000	130 000	130 000	130 000
Kirjastonkäytön opetus ja kirjavinkkaus / järjestyskerrat	44	75	70	70	70
Osallistuneet oppilaat	938	1 500	1 200	1 200	1 200

Keskeiset talouden muutokset

Menot

- Henkilöstökulut + 13 000 €
- Polttoaineet + 1 500 €
- Kirjahankinnat + 7 000 €

Tuloslaskelma

Kirjastopalvelut

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	3 437	3 510	3 510	3 310	-6 %	3 310	3 310
Maksutuotot	16 219	18 000	18 000	18 000	0 %	18 000	18 000
Tuet ja avustukset	3 733	9 000	9 000	5 000	-44 %	5 000	5 000
Muut toimintatuotot	2 897	1 700	1 700	1 700	0 %	1 700	1 700
Toimintatuotot	26 287	32 210	32 210	28 010	-13 %	28 010	28 010
Henkilöstökulut	-577 560	-591 586	-591 586	-604 672	2 %	-622 125	-634 110
Palvelujen ostot	-42 981	-43 800	-43 800	-45 000	3 %	-45 315	-46 221
Sisäiset palvelujen ostot	-47 925	-48 784	-48 784	-75 715	55 %	-75 715	-75 715
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-171 629	-178 300	-178 300	-185 300	4 %	-186 597	-190 329
Muut toimintakulut (ulk.)	-10 584	-9 775	-9 775	-10 275	5 %	-10 347	-10 554
Muut toimintakulut (sis.)	-256 066	-256 065	-256 065	-264 855	3 %	-264 855	-264 855
Toimintakulut	-1 106 744	-1 128 310	-1 128 310	-1 185 817	5 %	-1 204 954	-1 221 784
Toimintakate	-1 080 457	-1 096 100	-1 096 100	-1 157 807	6 %	-1 176 944	-1 193 774
Poistot ja arvonalentumiset	-12 155	-11 450	-11 450	-11 450	0 %	0	0

Liikuntapalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: liikuntatoimenjohtaja Timo Hyötyläinen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Siilinjärvellä on monipuoliset liikuntamahdollisuudet ja määrällisesti paljon suorituspaikkoja. Liikuntapaikkarakentamisen painopistealueena on ollut lähiliikuntapaikat (koulujen pihat ja asuinalueiden pienkentät) ja ulkoliikuntamahdollisuuksien kehittäminen. Tulevina vuosina pyritään jatkamaan lähiliikuntapaikkojen rakentamista, tämän lisäksi vanhempien perusliikuntapaikkojen peruskorjauksia edistetään ja pyritään ennakoimaan uusien liikuntamuotojen tarpeita sekä varautumaan olosuhdemuutoksiin. Kuntoratojen ja pienkenttien valaisimia vaihdetaan led-valaisimiin, ja kehitetään valaistuksen ohjausmahdollisuuksia energiasäästöjen saavuttamiseksi. Liikuntapaikkoja pyritään toteuttamaan myös seuravetoisina hankkeina, tavoitteena turvata riittävät harjoitusmahdollisuudet seuratoiminnalle.

Ahmon urheilualueelle toteutettavaa palloiluhallihanketta edistetään hallialueen pohjatöillä sekä alueen muutostöillä ja liikenneväylien rakentamisella. Hallin toteutustavasta tehdään päätös alkuvuodesta. Omaehtoisia liikkumismahdollisuuksia parannetaan Simpan ulkokuntoilun alueen toteutuksella, ulkoilureitistöjen kehittämisellä ja esteettömien liikuntapaikkojen lisäämisellä.

Liikuntapaikkojenkin osalta haastetta ovat tuoneet koulujen ja päiväkotien sisäilmaongelmat ja näistä johtuvat väistöilaratkaisut. Tilojen peruskorjauksen aikana osa liikuntatiloista saattaa olla pois käytöstä ja tämä vaikuttaa sisäliikuntatilojen riittävyteen. Samoin väistötilojen rakentaminen koulujen kenttäalueille heikentää koulujen ja päiväkotien sekä koko asuinalueen liikuntamahdollisuuksia. Ahmon ja Siilinlahden kouluhankkeiden toteutuksessa pyritään mahdollistamaan tilojen monipuolinen käyttö ja parantamaan liikunta- ja harrastusmahdollisuuksia. Rakennushankkeiden yhteydessä pyritään lähiliikunta-alueet palauttamaan liikunta- ja virkistyskäyttöön.

Suorituspaikat ovat kunnallisen liikuntatoiminnan peruspalveluja, joten henkilö- ja talousresursseista suurin osa kohdistuu kunnossapitoon. Suorituspaikkojen käytössä kasvaa tarve omaehtoiseen, yksilölliseen liikkumiseen sekä lyhytjännitteisempään pienryhmätoimintaan. Se edellyttää suorituspaikoille nykyaikaisia valvonta- ja kulunvalvontajärjestelmiä sekä kunnossapitojärjestelmien kehittämistä. Toiminnan toteuttajina ovat suurelta osin paikalliset urheiluseurat, joita tuetaan alle 18-vuotiaiden osalta pääsääntöisesti korvauksettomilla tilojen ja alueiden käyttövuoroilla.

Liikuntapalveluiden osalta kiinnitetään jatkossakin huomiota terveys- ja erityisliikuntapalveluiden kehittämiseen. Ennaltaehkäisyyn panostaminen korostuu ja vuoden 2023 aikana lisätään resurssia liikunta- ja hyvinvointineuvontaan palkkaamalla tähän suuntautuva liikunnanohjaaja. Uudella toiminnalla parannetaan palvelun saatavuutta ja lisätään matalankynnyksen toimintaa. Kehitystyötä tehdään myös aktiivisella järjestöyhteistyöllä, osallistumalla aktiivisesti kunnan Hyte-ryhmän toimintaan ja hanketoiminnalla. Erityisliikunnan ryhmätoiminnassa painottuu edelleen Voimaa vanhuuteen toimintojen aktivointi.

Liikuntapaikkojen maksutuottojen arvellaan pysyvän vuoden 2022 tasolla. Sähköisiä palveluita kehitetään verkkomaksujen käyttöönotolla ja avustusten hakuprosessin sähköistämällä.

Henkilöstö

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	10 ⅓	10 ⅓	11	11 ⅓	11 ⅓
Vanhuuseläketapahtumat	⅓	1		1	
Eläköityvien korvausrekrytoinnit	⅓	1		1	

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
Digitaalisten palveluiden kehittäminen	Sähköisen avustushakuprosessin kehittäminen	Käyttöönotto	Sähköinen hakuprosessi käytössä.
	Verkkomaksujen käytön laajentaminen	Verkkomaksu käytössä	Maksutapa käytössä soveltuviissa palveluissa.
Riittävä ja monipuolinen liikuntapaikkaverkosto	Uuden lähiliikuntapaikan / liikuntaympäristön rakentaminen.	Toteutuneet hankkeet	Vähintään 1 hanke / vuosi
	Esteettömien liikuntamahdollisuuksien parantaminen	Esteettömät liikuntapaikat	Uuden esteettömän liikuntapaikan käyttöönotto
Liikunta- ja hyvinvointineuvonnan kehittäminen	Neuvonnan toiminta mallin käyttöönotto	Liikunta- ja hyvinvointineuvonta käytössä	Toimintamalli käytössä

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Valtuuston hyväksymät tavoitteet					
Toteutuneet lähiliikuntapaikat	2	1	1		1
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Tilaisuudet	953	750	900	1 000	1 000
Osanottajia	12 579	13 000	13 000	14 000	14 000

Keskeiset talouden muutokset

Menot

- Henkilöstökulut (liikunta- ja hyvinvointineuvonta)..... +24 000 €
- Kunnossapitopalvelut + 15 000 €
- Palvelujen ostot (sähkö) + 22 000 €
-

Tuloslaskelma

Liikuntapalvelut

	TP 2021	TA 2022	M8 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk.)	-69	0	0	0	0 %	0	0
Myyntituotot (sis.)	42 205	34 000	34 000	46 400	36 %	46 400	46 400
Maksutuotot	0	4 500	4 500	3 500	-22 %	3 500	3 500
Tuet ja avustukset	94 970	0	0	0	0 %	0	0
Vuokratuotot (ulk.)	22 970	26 000	26 000	33 000	27 %	33 000	33 000
Muut toimintatuotot	2 340	0	0	0	0 %	0	0
Toimintatuotot	162 416	64 500	64 500	82 900	29 %	82 900	82 900
Henkilöstökulut	-443 249	-454 366	-454 366	-505 744	11 %	-519 469	-528 893
Palvelujen ostot	-722 494	-312 917	-312 917	-343 930	10 %	-346 338	-353 264
Sisäiset palvelujen ostot	-102 406	-115 475	-115 475	-164 308	42 %	-164 308	-164 308
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-299 630	-86 466	-86 466	-112 740	30 %	-113 529	-115 800
Avustukset	-47 868	-55 000	-55 000	-55 000	0 %	-55 385	-56 493
Muut toimintakulut (ulk.)	-245 992	-113 633	-113 633	-113 933	0 %	-114 731	-117 025
Muut toimintakulut (sis.)	-436 805	-436 803	-436 803	-450 455	3 %	-450 455	-450 455
Toimintakulut	-2 298 445	-1 574 660	-1 574 660	-1 746 110	11 %	-1 764 214	-1 786 238
Toimintakate	-2 136 029	-1 510 160	-1 510 160	-1 663 210	10 %	-1 681 314	-1 703 338
Poistot ja arvonalentumiset	-303 898	-331 474	-331 474	-312 863	-6 %	-380 034	-410 934

Nuoriso- ja kulttuuripalvelut

Sitovuus: sivistyslautakunta, brutto (informatiivinen valtuustoon nähden)

Vastuuhenkilö: nuoriso- ja kulttuuritoimenjohtaja Tuula Pärnänen

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Nuorekkaassa kunnassamme kohtaavan nuorisotyön kehittäminen ja nuorten erilaisten tukitarpeiden varhainen tunnistaminen, koulupudokkuuden, yksinäisyyden ja päihteiden käytön ennaltaehkäisy nousevat nuorisopalveluiden kärkiteemoiksi. Avoimen nuorisotalotyön ja asiakaslähtöisyyden kehittämistä jatketaan mm. osallistamalla nuoria mukaan toimintojen ja tapahtumien suunnitteluun yhdessä henkilöstön kanssa. Nuorisovaltuuston ja koulun pienryhmän kanssa kokeillaan myös osallistavaa tapahtuma- ja tilabudjetointia. Tiivis yhteistyö järjestöjen ja yksittäisten toimijoiden kanssa mahdollistaa myös sisäskeittihallitoinnin aloittamisen ja lajiharrasteen ketterän kehittämisen.

Siilin nuoret -hanke jatkuu elokuulle –23. Koulunuorisotyötä ja II-asteen oppilaitosyhteistyötä kehitetään mm. Wörtti-hankeavustuksen turvin (pääöstä hankkeesta ei ole vielä saatu), ehkäisevän päihdetyön sekä erityis- ja etsivän nuorisotyön kanssa. Kirkonkylän tulevat kouluhankkeet mahdollistavat myös toimintojen uudelleen organisointia ja pienluokkien kanssa tehtävän yhteistyön tiivistämistä käytettäessä nuorisotaloa yhtenä opetustilana. Walkers -nuorisotyössä nuoria kohdataan sekä heidän opiskeluympäristössään että vapaa-ajalla. Monitoimijaisella kentällä työskenneltäessä tärkeäksi nousee työntekijän ammattitaito, jaksaminen, kouluttautuminen, uusien ilmiöiden nopea havainnointikyky ja ajan hermolla pysyminen. Resurssityöntekijöiden ja vapaaehtoistoimijoiden löytäminen, henkilöstön riittävyys ja kunnan muuttuva taloustilanne aiheuttavat haasteita suhteessa kuntalaisten toiveisiin ja toimintojen pyrittämiseen.

Nuoriso- ja kulttuuritoimessa nähdään tärkeänä kaikenikäisten kuntalaisten osallisuuden ja omaehtoisen toiminnan vahvistaminen. Myös hyvinvointisuunnitelmassa ja kuntastrategiassa näkyy järjestö- ja vapaaehtoistoiminnan tärkeys sekä osallisuus ja osallistaminen. Hyvinvointialueelle siirryttäessä joudumme rakentamaan osin uudet yhteistyöverkostot ja toimintamallit, mikä lisää työn kuormittavuutta. On kiinnitettävä erityistä huomiota palveluiden esteettömyyteen ja saavutettavuuteen, koska kaikki asiakkaat eivät pysty hyödyntämään voimakkaasti kehittyviä sähköisiä palveluita ja verkkoalustoja. Mielenterveys- ja päihdeongelmat lisäävät myös syrjäytymisen vaaraa ja kuluja.

Kuntalaisten hyvinvoinnin tarkastelua jatketaan tulevaisuuden moniammatillisissa yhteistyöryhmissä, mm. HYTE sekä Norppa, Nuorten ohjaus- ja palveluverkostossa. Erilaisia kumppanuuksia ja yhteistyöverkostoja nuoriso- ja kulttuuripalveluissa kehitetään yhdistysten, 3. ja 4. sektorin toimijoiden, koulujen, seurakuntien ja yritysten sekä yksittäisten toimijoiden ja vapaaehtoisten kanssa. Kuntalaisille suunnatut palvelut ja perinteiset sekä uudet tapahtumat/-kokonaisuudet tuotetaan tiiviissä yhteistyössä paikallistoimijoiden ja -yritysten kanssa. Ilman heitä monet tapahtumat jäisivät toteuttamatta.

Varaukset, tilojen käyttömaksut ja avustushakujärjestelmä pyritään digitaalisomaan vuoden –23 alusta. Paikallisjärjestöille lasten/nuorten kerho-, harraste- ja nuorisotilat ovat maksuttomia; vain aikuisryhmät maksavat pienen käyttökorvauksen salitiloista. Siilinlahden koulun Salmin sali toimii toukokuulle kulttuuritilaisuuksien pääpaikkana, ja sen poistumisen jälkeen korvaavia juhlatiloja ovat mm. Hamulan ja Vuorelan koulut. Pöljän kotiseututalo on vuokrattavissa ja Mäntyranan kesäteatteri sekä keskustan torialue täydentävät myös kulttuuritoimijoiden esiintymispisteitä.

Nuoriso- ja kulttuuripalveluissa järjestöjä ja yhdistyksiä myös ohjataan ja tuetaan aktiivisesti. Lisäksi kotiseutu-/valokuva-arkistot, Pöljän kotiseutumuseo, Harjamäen sairaalamuseo ja Pöljän kotiseututalo kuuluvat kulttuuritoimelle. Museotoiminnan pääpaino on kesä, sekä syksyn 5. luokkalaisille suunnatut peda-käynnit ja koululaisluokkien kulttuurilaitosvierailut lähialueille. Perinne- ja korjausrakentaminen toteutetaan yhteistyössä maakuntamuseon kanssa. Kokoelmatyö on henkilöstöresurssit huomioiden haasteellista, mutta talousarviossa –23 on varattu määräraha osa-aikaiselle luotteloijalle. AVI:ta ja Museovirastolta haetaan kohdeapurahoja kehittämis- ja kouluyhteistyöhankkeisiin, kokoelmahoitoon ja digitaaliseen tietokantaluettelointiin, lasten ja nuorten harrastetoimintaan, ehkäisevään päihdetyöhön ja

etsivään nuorisotyöhön. Henkilöstökulut eivät pienene asiakasmäärien ja toimintojen kasvaessa. Kesätyöntekijöiden, opiskelijoiden ja hanketyöntekijöiden palkkaosuudet on myös sisällytetty kuluihin.

Henkilöstö

Nuorisopalveluissa työskentelee 2 nuoriso-ohjaajaa Kirkonkylän nuorisotalolla ja 2 Vuorelassa. Nuorisopalveluissa työskentelee myös erityisnuoriso-ohjaaja, 3 etsivää nuorisotyöntekijää ja ehkäisevä päihdetyönkoordinaattori ja Siilin nuoret –hankkeessa 2 valmentajaa. Alkavissa hankkeissa 2 (Wörtti ja koulunuorisotyön hanke). Kulttuuripuolella työskentelee kulttuurikoordinaattori, nuoriso- ja kulttuurin hallintopuolella nuoriso- ja kulttuuritoimenjohtaja sekä liikuntatoimen kanssa yhteinen palvelusihteeri (joista suluissa ei vakituiset).

Henkilötyövuodet	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kokonaishenkilöstö	14 (2)	14 (2)	16 (4)	14 (2)	14 (3)

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
Digitaalisten palvelujen kehittäminen	Sähköisten tilavaraus, verkkomaksu ja avustushakulomakkeiden kehittäminen	Käyttöönotto Saapuneiden em. lomakkeiden määrä	Sähköinen tilavaraus, avustushaku ja verkkomaksaminen käytössä
Järjestö- ja toimijayhteistyön ketterä kehittäminen	Toimintakulttuurin ja yhteistyön ketterä kehittäminen	Kehittämispäivät ja -toimet Kyselytutkimukset	Yhteistyön kehittyminen näkyy haettujen rahoitusten ja toimintavolyymin vahvistumisessa
Kuntalaisten osallisuuden lisääminen	Osallistavan budjetoinnin kehittäminen	Osallistuvan budjetoinnin käyttöönotto	Osallistava budjetointi kokeiltu, käytössä
Koulu- ja kohtaavan nuorisotyön kehittäminen	Kehittämishankkeiden käynnistäminen ja kohtaavan nuorisotyön mallin kehittäminen	Kohdatut nuoret, kyselytutkimukset Erialaisten mittarien käyttöönotto	Kehittämishankkeet käynnissä Mittarien käyttöä yhtenäistetty
Ehkäisevän päihdetyön kehittäminen	Alueellinen yhteistyö Neuvonnan ja ohjauksen kehittäminen	EPT neuvontaillat, tapahtumien määrä	EPT juurruttaminen eri palvelualueille
Pohjois-Savon kulttuuristrategian käyttöönotto	Kulttuuristrategian kehittäminen ja käyttöönotto	Käyttöönotto Kyselytutkimukset	Pohjois-Savon kulttuuristrategia käytössä

Informatiiviset tunnusluvut

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Valtuuston hyväksymät tavoitteet					
Tilaisuudet	873	650	650	670	680
Osanottajat	22 165	22 000	20000	20 000	22 000
Lautakunnan hyväksymät tavoitteet					
Nuorisotalotoimintaan osallistuneet / ilta	63	140	150	150	150

Etsivä- ja erityisnuorisotyö sekä ehkäisevä päihdetyö / kk	280	240	250	250	260
--	-----	-----	-----	-----	-----

Keskeiset talouden muutokset

Tulot

- Haetut avustukset mm. Pöljän kotiseutumuseon savutuvan korjaustyöhön + 13 000 €

Menot

- Walkers leasing auton osuus ja henkilöstökulut + 6 000 €
- Luetteloija, museotyöntekijä osa-aikaisuus + 15 500 €
- Skeittitoiminnan vuokraosuus + 22 000 €
- Wörtti hanketyöntekijän kuntaosuus + 17 701 €
- Museon rakennuskorjaustyöt + 20 000 €
- Puhtaus- ja pesulapalvelut + 1 500 €
- Kesätyöntekijöiden palkkaosuudet jyvitettyinä toimialoille + 3 000 €

Tuloslaskelma

Nuoriso- ja kulttuuripalvelut

	TP 2021	TA 2022	MB 2022	TA 2023	m%	TS 2024	TS 2025
Myyntituotot (ulk)	1 915	1 400	1 400	550	-61 %	550	550
Myyntituotot (sis)	114	0	0	0	0 %	0	0
Maksutuotot	3 036	3 200	3 200	3 000	-6 %	3 000	3 000
Tuet ja avustukset	61 254	101 500	101 500	123 500	22 %	123 500	123 500
Vuokratuotot (ulk.)	2 752	5 500	5 500	3 000	-45 %	3 000	3 000
Muut toimintatuotot	900	1 250	1 250	1 250	0 %	1 250	1 250
Toimintatuotot	69 970	112 850	112 850	131 300	16 %	131 300	131 300
Henkilöstökulut	-515 584	-547 114	-547 114	-632 387	16 %	-650 668	-663 220
Palvelujen ostot	-154 674	-174 819	-174 819	-197 804	13 %	-199 189	-203 172
Sisäiset palvelujen ostot	-57 645	-44 501	-44 501	-89 130	100 %	-89 130	-89 130
Ostot tilikauden aikana (ulk.)	-30 058	-35 790	-35 790	-38 980	9 %	-39 253	-40 038
Avustukset	-21 416	-22 500	-22 500	-22 600	0 %	-22 758	-23 213
Muut toimintakulut (ulk.)	-138 304	-169 002	-169 002	-166 363	-2 %	-167 528	-170 878
Muut toimintakulut (sis.)	-129 061	-129 062	-129 062	-134 414	4 %	-134 414	-134 414
Toimintakulut	-1 046 742	-1 122 788	-1 122 788	-1 281 678	14 %	-1 302 939	-1 324 066
Toimintakate	-976 772	-1 009 938	-1 009 938	-1 150 378	14 %	-1 171 639	-1 192 766
Poistot ja arvonalentumiset	-3 336	-154	-154	0	-100 %	0	-25 000

Sivistyslautakunnan hanketavoitteet 2022–2025

VALTUUSTON SITOVAT TAVOITTEET			
Valtuustokauden tavoite 2022 - 2025	Tavoite ja -taso	Seurattavat mittarit	Riski-arvio
HYVINVOIVA ARKI			
2.1 Virikkeellisen asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen	Liikuntapaikkaverkosto vastaa seuratoiminnan ja omaehtoisien liikunnan tarpeita	Toteutetut hankkeet	Taloudellisten resurssien niukkuus voi viivästyttää hankkeita tai kaikkia hankkeita ei voida toteuttaa
2.1 Lasten ja nuorten terveen kasvun ja hyvän oppimisen mahdollistaminen	Opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta ja yhteistyötä	Toteutetut oppimisympäristöhankkeet	Taloudellisten resurssien niukkuus voi viivästyttää hankkeita tai oppimisympäristöjen toiminnallisuudesta joudutaan tinkimään
2.3 Kunnan palveluiden tuottaminen sisäilmaltaan terveellisissä ja turvallisissa tiloissa	Rakentamishankkeiden toteuttaminen suunnitelman mukaisesti	Toteutetut hankkeet	Taloudellisten resurssien niukkuus voi viivästyttää hankkeita
ELINVOIMAINEN YMPÄRISTÖ			
3.3 Esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen	Koulurakentamisessa ja liikuntapaikkarakentamisessa huomioidaan esteettömyys sekä toteutetaan esteettämiä liikuntapaikkoja	Toteutetut hankkeet	Hankkeiden toteuttamisessa voidaan joutua soveltamaan yhteen toiminnallisuuden ja esteettömyyden vaatimukset

Tavoitteet 2022–2025 ja toimenpiteet 2023

SIVISTYSLAUTAKUNNAN HYVÄKSYMÄT TAVOITTEET			
Tavoitteet 2022–2025	Toimenpiteet 2023	Mittari	Tavoitetaso
Koulujen ja päiväkotien kasvu- ja oppimisympäristöjen uudistaminen	Siilinkosken päiväkodin kalustohankintojen suunnittelu Suininlahden koulun viipaleen kalustaminen Koulujen ja päiväkotien vanhentuvan kaluston uusiminen	Toteutuneet hankkeet ja suunnitelmat	Opetus- ja varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset oppimisympäristöt, jotka tukevat toiminnallisuutta ja yhteistyötä Uusia kohteita kalustettaessa huomioidaan täysimääräisesti väistötiloihin hankittu käyttökelpoinen kalusto
Lähiliikuntapaikkojen toteutus, keskimäärin 1/vuosi	Toivalan koulun kaukalon ja kentän pinnan uusiminen	Toteutuneet hankkeet	Keskimäärin 1 lähiliikuntapaikkahanke/vuosi
Kuntoratojen valojen uusiminen osana energiansäästöohjelmaa	Patakukkulan reittien valaistuksen uusiminen	Toteutuneet uusimiset	Valot uusittu vuoteen 2025 mennessä
Ulkokuntoilualueiden kehittäminen	Simpan ulkokuntoilualueen rakentaminen	Toteutunut hanke	Hanke toteutettu

	Tilinpäätös 2021	Muutos TA 2022	Talousarvio 2023	TS 2024	TS 2025
Liikuntapaikat					
* Tuotot	88 000	0	0	0	0
* Kulut	-742 316	-440 000	-680 000	-640 000	0
Netto	-654 316	-440 000	-680 000	-640 000	0
Koneet ja kalusto					
* Kulut	-107 187	-120 000	-178 000	-370 000	-870 000
Netto	-107 187	-120 000	-178 000	-370 000	-870 000
YHTEENSÄ					
* Tuotot	88 000	0	0	0	0
* Kulut	-849 504	-560 000	-858 000	-1 010 000	-870 000
Netto	-761 504	-560 000	-858 000	-1 010 000	-870 000

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Hanke- numero	HANKE	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	Yhteensä 2023-25
LIIKUNTAPAIKAT									
54928	Kuntoratojen ja pienkenttien valot	80 000	40 000						120 000
perustelu	Patakukkulan ulkoilureittien ja Kuilun montun valojen uusiminen 2023. Valojen uusiminen tuo säästöä energiakulutukseen.								
54922	Kuilun ulkokuntoilualue								0
perustelu	Kuilun ulkokuntoilualue on jatkumoa suosittu Patakukkulan ulkoilualueen olosuhteiden kehittämisessä. Alueen saavutettavuus on hyvä myös koululiikunnan kannalta.								
54936	Toivalan koulun jääkiekkokaukalon uusiminen	50 000							50 000
perustelu	Jääkiekkokaukalon laitarakenteet huonokuntoiset ja laitojen uusiminen tarpeellista kaukalon turvallisen käytön takaamiseksi. Kaukalon pinta uusitaan hiekkatekonurmipintaiseksi, Toivalan koululla ei vielä ole miniareenaa ja pinnan uusimisen myötä lähiliikuntapaikan käytettävyys paranee.								
54924	Simpan alueen kehityshanke	50 000							50 000
perustelu	Vuorelan Kunto on toteuttamassa monitoimisaunarakennusta Simpan rantaan Leader-rahoituksella. Hankekonaisuudessa on mukana ulkokuntoilukatos joka rahoitetaan Siilinjärven kunnan toimesta. Ulkokuntoilualue on osa laajempaa Vuorela Paasisalo ulkoilumahdollisuuksien kehittämishanketta, johon on saatu avin-avustusta.								
54917	Ahmon tekonurmen uusiminen		400 000						400 000
perustelu	Vuonna 2009 käyttöön otetun tekonurmen uusiminen. Valmistuessaan tekonurmen käyttöikäksi arvioitiin enimmillään kymmenen vuotta. Nurmi uusitaan ympäristöystävällisellä vaihtoehdolla.								
54932	Palloiluhallin suunnittelu ja Ahmon alueen muutosrakentaminen	500 000	200 000						700 000
perustelu	Yara-areenan korvaavasta palloiluhallista on tehty esiselvitystyö yhdessä seuratoimijoiden kanssa. Hallin toteutuksessa on päädytty leasingrahoitteeseen halliin / yksityisen toimijan rakennettamaan halliin. Kunta vastaa tarvittavista muutostöistä ja hallin pohjan esirakentamisesta sekä hallin tekonurmesta / suorituspaikkapinnoitteesta. Työt siirtyvät valtaosin vuodelle 2023 kaavatyon edistymisen myötä.								
LIIKUNTAPAIKAT yhteensä		680 000	640 000	0	0	0	0	0	1 320 000
KONEET JA KALUSTO									
Opetuspalvelut									
47201	Koulujen pienkoneet ja kalusto	80 000	90 000	90 000	90 000	90 000	90 000		260 000
perustelu									
47203	Suininlahden viipaleen kalustaminen	40 000							40 000
perustelu	Suininlahden koulun käyttöön hankitaan kesän 2023 viipale. Ko. viipale tulee kalustaa. Viipaleeseen tulee viisi luokkaa. Osa kalusteista pystytään siirtämään koulurakennuksesta, mutta ei kaikkia.								
47202	Ahmon koulukeskuksen kalustaminen			400 000		300 000			400 000
perustelu	Ahmon koulukeskuksen I vaihe valmistuu 2025 ja II vaihe 2027. Viipaleista siirretään olemassa olevaa kalustoa, mutta uudisrakennukseen joudutaan hankkimaan myös uutta kalustoa esim. teknisen työn koneet, lukion kalusteita, ruokasali, koulun langaton verkko, täydentävä kalusto.								
xxx	Siilinjärven koulun kalustaminen			350 000					350 000
perustelu	Siilinjärven koulun rakentamishanke valmistuu 2025. Viipaleesta siirretään olemassa olevaa kalustoa, mutta uudisrakennukseen joudutaan hankkimaan myös uutta kalustoa esim. ruokasali, koulun langaton verkko, liikuntavälineet, täydentävä kalusto								
Opetuspalvelut yhteensä		120 000	90 000	840 000	90 000	390 000	90 000	0	1 050 000
Varhaiskasvatuspalvelut									
47800	Päiväkotien kaluston uusiminen	30 000	30 000	30 000					90 000
perustelu	Vanhentuvan kaluston korvausinvestoinnit.								
47809	Siilinkosken päiväkodin kalusto		250 000						250 000
perustelu	Uusi päiväkotitalo valmistuu 2024 ja siihen on tehtävä ensikertainen kalustaminen.								
Varhaiskasvatuspalvelut yhteensä		30 000	280 000	30 000	0	0	0	0	340 000
Vapaa-aika/nuoriso- ja kulttuuripalvelut									
xxx	Ahmon uusi koulukeskus, ääni ja valokalusto			180 000					180 000
perustelu	Uusi koulu ja monitoimitila valmistuu 2025 ja siihen tarvitaan hyvä ääni- ja valokalusto								
57274	Jäänhoitokone	28 000							28 000
perustelu	Jäänhoitokone käyttöön päässä.								
Vapaa-aika yhteensä		28 000	0	180 000	0	0	0	0	208 000
KONEET JA KALUSTO yhteensä		178 000	370 000	1 050 000	90 000	390 000	90 000	0	1 598 000
TUOTOT sivistyslautakunta									
Tuotot sivistyslautakunta yhteensä		0	0	0	0	0	0	0	0
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ									
	Tuotot	0	0	0	0	0	0	0	0
	Kulut	858 000	1 010 000	1 050 000	90 000	390 000	90 000	0	2 918 000
	Netto	858 000	1 010 000	1 050 000	90 000	390 000	90 000	0	2 918 000